

Nádas Péter

PÁRHUZAMOS TÖRTÉNETEK (V)

Az ész csöndes érvei (1)

Nem, nem is löktek, folytatta kicsit hangosabban, ennél sokkal durvább dolog történt, vagy nyersebb. Belefordítottak egy gödörbe. Dögöt löknek ki így.

Tudod is te, miről beszélsz. Soha nem láttál döggutat.

Nem értettem, hogy miért csinálják, miként érthettem volna. Vagy beadtak egy ruhatarba, mit tudom én, mint egy esernyőt, kabátot. Ha akarod, így is mondhatom.

Miért tettek volna szándékosan olyasmit, ami ellenedre lenne. Szavainak kis levegőivel a férfi beszélő ajka közé suttogott, s közben erősen kancsalítva figyelte a húsos, feltűnően feszes bőrű ajkat. Miért beszélsz róluk így, igazán nem szép tőled; nem értem. Rosszat nem akarhattak, nem hiszem. A férfi ajkát kívánta, lehörpölni róla a szavakat, ezért kötözködött és hitetlenkedett. Miért mondod, hogy megaláztak, ugyan mivel alázhattak volna meg. Nem csókolta, hogy láthassa még, két ajak miként beszél.

Nem mondtam, hogy megaláztak.

Mondtad.

Miért mondtam volna, mivel kapcsolatban mondtam volna. Nem is olyan szó, amit szívesen kimondanék.

De miért mondod, hogy nem mondtad, ha egyszer a két fülemmel hallottam, hogy mondtad. Ajkuk éppen csak érintkezett. Nem állhatta meg, hogy meg ne érintse. Mondtad.

Rendben van, te hivatalból véded a rettenetes szülőket, felnevetett, *les Parents terribles*. Élvezte, hogy a műveletlen nő minduntalan zavarba jön. Értem én, mire gondolsz. Én viszont kizárólag magamról mesélek. Ha érdekel. Nem róluk. Az erkölcsi minősítésükkel pedig nem foglalkozom.

Halvány fogalma sincs, miről beszélek, gondolta közben. A gyűlölet és a megvetés, amelyet sikerült magában a szülei iránt feltámasztani, elvett ugyan valamennyi nyers erőt, hiszen megosztotta a figyelmét, de figyelmesebbé és óvatosabbá tette a mocnátságait.

Azt akarták, hogy legyen jó neveltetésed, susogta a nő értelmének utolsó erőfeszítésével. Jó, sikította, jaj, de jó, hörögte a saját szándéka ellenére. Ha nekem lenne egy ilyen édes kicsi gyermekem, jaj, a szád, add a szád, hörögte, és még jó sok pénzem, akkor én is kegyetlenül bevágnám egy ilyen intézetbe. Csókolta. Közben azt suttogta, igazságtalan vagy velük, biztosan igazságtalan, higgyed el. Biztosan mindennél jobban szeretnek.

A férfi teste ismét elhallgatott.

Ugyan, nevetséges, miket beszélsz. Egészen más van a dolog hátterében. Közel sem a jó neveltetés. És alig viszonzta a csókokat, de túrte. Egy időre meg akartak szabadulni tőlünk, egyszerű. Nemcsak azért, mert valami rettenetes történt közöttük, hanem valaminek tényleg vége volt. Talán maguk sem hitték, mi azonban éreztük. A nővérem sutyorgott, hogy ezek el akarnak válni, higgyed el. Kínozni akart, mert ő is retgett. Kihallgattuk őket. Kerestek egy kifogástalan ürügyet, megtalálták hozzá a kifo-

gástalan helyet, hogyne. Jóllehet szerencsém lett velem, mert ha nem megyek, akkor engem is elpusztítanak.

Ez sem igaz, ez túlzás. Szerettek, mindent azért csináltak, mert mindennél jobban szerettek.

Egy tízéves fiú nem tiltakozhat. A nővérem azért már sok mindent jobban értett. Nem akart kijönni ő sem. Jóval később értettem meg, hogy életében talán először volt szerelmes szegényke, s akkor hogyan hagyja el. Mintha sejtették volna, mit sejtették, tudták, pontosan tudták, mi következik. Az apánk az asztalnál egyszer azt találta mondani, ide szültél nekem két zsidó gyereket, és most én viseljem a szellemi konzekvenciáit. Az anyánk meg letette a villáját, a kését, micsoda, kérdezte, képzelheted, mi meg ültünk, fölállt, úgy mosolygott, mintha a legkellemesebb viccet hallaná, kirúgta maga alól a székét, de mielőtt sarkon fordult volna, hogy kimenjen, az apánk arcába loccsantott egy pohár vizet.

Csak hogy kijózanodj.

Szerintem tényleg el kellett volna válniuk. A nővérem meg imádta, bálványozta az apánkat. Követte, holott nemcsak azt kellett elfogadnia, hogy egyszerre több nővel csalsza az anyánkat, hanem a szerencsétlen anyánk tetten érte a saját házivarrónőjével. De ne legyen félreértés, nem teszek szemrehányást senkinek.

Mégis jól érzem, a hangodon érzem.

Mert úgy mesélem, ahogy átéltem. Ez egy sérülés, semmi kétség, egy fájdalmasan nagy lelki sérülés. Nem kellek a saját apámnak. Valamit törvényen kívül helyeztek, ami az anyámból származik át belém, és ez megkeseríti az életét. Ez rettenetes, hiszen én tehetek róla. Habár észre sem veszek, felfoghatatlan dolgokkal foglalkozik. Amiben én megzavartam. Az anyánk pedig nem tud lemondani egy ilyen szörnyetegről. Két nap nem telt el, már megint turbékoltak. Ha akarod, akkor ezt érzed a hangomon. Minden mondatuktól kivert a forró veríték, én pirultam helyettük. Ezt érzed. És még a nővérem sem jött velem. Ezt is érezheted. Pedig egy kicsit jobban tudtam franciául nála. Mégsem mentem vele semmire. Olyan volt, mint egy idegen ház. Ott állsz éjszaka, és nem tudod, hol vannak a villanykapcsolók. Ezek mulatságos kicsinységek, de ugyanakkor roppant nagy dolgok, és ezt is érezheted.

A sérülés megmaradt, ez volt az erősebb. Egy időre elhallgatott, mert el kellett volna mesélnie, miként strigulázták a hibáit, miként verték minden éjszaka. Amint félrefordult egy kicsit, hogy ne lássa ilyen közletről ennek az idegen nőnek az arcát, látta Jean-Marie de Lecluse világítóan fehér nyakát a gőzben. Ott állt a segédjeivel a zajosan záporozó víz alatt, s mintha valamit követelne, kihívóan nézte.

Kiejtési rendellenességekért egy pofont, nyelvtani hibákért három pofont kapott. Lassan a szappan is megállt a kezében. Tíz hibát szolgálattal megváltathatott. Gombot varrt, cipőt tisztított, a hátukat mosta, a rádiózás volt a legmegalázóbb. Nem értette, minek jut az eszébe, ha egyszer nem akarja, s miért éppen most.

Soha nem fogja elmondani, senkinek.

Mikor Normandiában nyaraltunk, vagy Anacapriban, folytatta, mint aki saját szavába vág, akkor persze egészen más volt a helyzet.

Gyöngyvérnek valójában azt kéne megértenie, amit elhallgat, és nem is fog soha elmondani.

Elterjedt, hogy a magyarnak nagyobb a fütyköse.

Az ember egész nap egy idegen nyelven locsog a többi gyerekkel, mondta, mégis megmarad magyar gyereknek, hiszen egyszer elkezdődött a nyaralás, aztán valamikor vége lesz. De itt aztán nem volt olyan, hogy magyar vagy nem magyar.

Én magyar vagyok, mondtam. Nem értették, miért kéne valakinek ettől elpirulnia. Udvariasan bólintottak, jó, rendben, vagy éppen vonogatták a vállukat. Nem volt jelentősége, illetve másutt voltak a villanykapcsolók. Itt aztán volt mindenféle náció, igazán, de ők voltak otthon mindenütt ebben a két óriási nyelvben. Ez hihetetlen öntudatot kölcsönöz még a leghülyébbnek is. Elhiheted, ezt mi nem értjük. Ezt is érezheted. Ha egyszer a belga-kongói emberi nyelven tud beszélni, pedig olyan lapos az orra, mint a majomnak, akkor mit jövök én a magyarommal. Kít érdekel. Meg náluk minden szebb, ápoltabb, s ennek azért örültem. Talán ez volt a legmélyebb megaláztatás. Hogy minden szebb. Főleg a hegyek.

Látod, hogy most is monddod, hogy megaláztatás.

Míg észre nem veszed, hogy délután kettőkor már minden völgyben lement a nap. Vagy a nők lába, ahogy mennek fölfelé az erős, harisnyás lábukon. Ezek a bolyhos gyapjúharisnyák. Ha csak lábat látsz, akkor meg nem monddod, hogy nőé vagy férfié, mert egyformán erős, rövid lábuk van, kiugró vádlijuk. A törülközők a fürdőszobákban, azok is mind bolyhosabbak. Szébbek voltak a kilincsek, a záruk kifejezetten figyelme-sebbek az emberrel, csupa nagy meglepetés, nem kattannak akkorát, szebb a villamos. Ezt el kell ismerni. Nem is szebb. El nem tudod képzelni, hogy nincs sárga villamos, mert a villamos nem sárga.

Mi az, hogy nem sárga, mi nem sárga, kérdezte Gyöngyvér.

Ahol nem sárga, ott a sárgát valószínűleg másra tartogatják, magyarázta Ágost. Érted. A sárga a nyár, meg a vakság, meg az irigység színe vagy az őrtületé. Olyan helyre kerültél, ahol minden máshogy van, világos. Ez azért elég nagy megrázkódtatás. Biztosan átéltél hasonlót. Ha azt mondják, villamos, akkor az neked fehér, barna, sárga. Ami azt jelenti, hogy másként kéne lenned, mint ahogy vagy.

Ez lehetetlen, folytatta szinte ingerülten, s e pillanatban Gyöngyvér tényleg felismerte benne az egykori kisfiút. Egyszerűen nem lehetséges.

S ahogy kimondta, a szád nem áll rá erre az egész rohadt idegen világra, tudod, maga előtt látta De Lecluse tolavón piros ajkát, betegesen fehér ábrázatát, kegyetlen, kék szemét. Nem tudta, hogy mit néznek rajta ezek a fiúk. El kell fogadnia, mert egyedül van, ők meg sokan. Nem gondolta, hogy valamiféle jelentősége lenne, kié mekkora. Nem volt más világ, amit meg lehetett volna érteni.

Ennyi év után ennek az idegen nőnek a tanácstalan figyelméből értette meg, hogy De Lecluse tekintete a lehetetlent fogadtatta el vele. A testrészeivel kell kereskednie. A fiktív világokból, melyeket az anyanyelvével cipel magával, át kell lépnie az egyetlen reális világba. Hogy akkor mégis minden a nagyságon és az erőn múlana.

Gyöngyvér pedig szégyenlősen nevetgélgni kezdett, hogy nem, nem. Azonnal bele is élte magát a tiltakozásba. Tréfálsz. Hogyan élhettem volna át. Hol. Hevesen eltolta magát. Nem voltam soha külföldön, sehol. Izzadságtól síkos törzsük, melyből csupán duzzadt mellbimbójuk bíborbarnája viritott elő a félhomályban, különvált. Öklével verte a férfi fénylő mellkasát, tréfálsz, s reszketett bele a kicsi melle. Tévedsz. Honnan tudhatnám. Én csak azt tudom, amit elmesélsz, és még azt sem értem, mert buta vagyok, egy nagy butuska.

Honnan a csudából tudhatnátok itt, válaszolta Ágost vontatottan.

Megvetette ezeket a magyarokat, ezt a nőt, mindet, lenézte őket a tettetett naivitásukért, a bezártságukért, az önösségükért, a valódi gyanútlanágukért. Amihez mégis úgy vonzódott, mint valami kedvesebbhez, meghittebbhez, régihez. Elnéző mosolya mögé húzódva próbálta átélni e régebbi, megtagadott énjét, az önmagukra zárt, a min-

denféle realitástól eloldott önös énjüket, a saját öngyűlöletében az önsajnálatot. A feszítő hiány érzését, az állandó másra vágyakozásukat, mely egyszerre támaszt kielégíthetetlen mohóságot, kínzó irigységet, gőgöt, egyszerre értetlenséget és pusztító közönyt. Mégsem ez kötötte le, mert ugyanakkor megjelent előtte De Lecluse másik arca, a figyelmes, a gondoskodó.

Meg minek is kéne bárkinek ilyesmiket tudnia, tette hozzá még mindig ugyanolyan vontatottan.

Kétszer azért voltam a Balatonnál, suttogta vissza Gyöngyvér fintorogva, s ez már igen nagy dolog, nem szabad elfelejtened. Fintorgásaival olyan hatást keltett, mint aki nek székenkeznie kéne, ám ezzel valójában büszkélkedik. Bevallja, valami hiányzik az életéből, a hiány azonban kivételessé teszi a létezését. Ami annyira megtetszett nekik, hogy nevető ajkukkal csaptak le egymásra. Egyszer, kétszer, gyorsan, jól egymásba koccant a foguk éle. Ez egy kicsit fáj, és a nyelvük hegyével enyhítették egymás ajkán egymás fájdalmaikat.

Az idegen nyelv, tudod, bénító és csábító.

Tudom, sikongatott Gyöngyvér.

Honnan tudnád, nem tudod. Kíméletlenül el tud téged nyelni, el tud utasítani, folytatta volna az előbbi témát, mert nem volt egészen jelen.

Engedd, ne utasíts el, kacarászta Gyöngyvér, bele a tétova, oktató jellegű mondatába. Ne oktassa már ki egy ilyen elkényeztetett hülye. Add már azt a bénító, idegen nyelvedet.

Mintha egyszerre lett volna kíváncsi, s ugyanakkor terhére volt minden információ.

S erre aztán egymás orrüregébe, fülébe, szemüregébe nyúltak a nyelvük hegyével. Ágost inkább csak követte, miként egy készséges iskolás, neki Jean-Marie de Lecluse jelenlététől kellett volna megszabadulnia, a nedves testétől. Közönségesnek tartotta a nőt, primitívnek az ötletét.

Aki egyre jobban belehergelte magát. A csábító nyelvedet, még, hörögte.

Élvezeteik visszáját mutatta be, szándékosan durva volt, de ez tette érdekessé. Ezek szerint gúnyolódni is tud velem, gondolta Ágost meglepetten. Szívott és lökött, valójában az érzelmességét fedte volna el. Mint aki nyelvének csapásaival teszi jóvá, ami a férfival történt vagy történhetett, s amit egyáltalán nem látott olyan szörnyűnek. Amiből olyan melegség és közvetlenség áradt, hogy a férfi nem térhetett ki előle, hiába idegenkedett.

Nevetgélésükkel kitöltötték az egész szobácskát, mely erős és rideg visszhangokat is hallatott. A Pozsonyi út házait a húszas évek végén kezdték el építeni, még az első háború előtti székesfővárosi szabályozási terv szerint, amely ebben a városnegyedben körülpített udvarokat írt elő. A legújabb, olykor a legdrágább anyagokból építkeztek, többek között bauxitbetonból. Ez nemcsak romlékony, hanem felettebb rideg anyagnak bizonyult, s a lakásokban kellemetlenül verte vissza a hangokat.

Jól van, én elhiszem, te láttad az egész nagyvilágot, kiáltotta e ridegen visszahangzó nevetésbe Gyöngyvér, de szerintem például soha nem úsztál a Tiszában.

A kiáltozással azért óvatosan kellett bánniuk a főbérlő miatt.

Éles, mindenféle csábos erővel feltöltött suttogássá változtatta át, mintegy csúsztatva a hangját, mintha suttogásának éles gerince lenne, ezen húzná, vonná önmagát. Egyetlen hangjában két-három ellentétes árnyalat.

Nekem bevallhatod, hogy soha, de soha nem úsztál a Tiszában.

Nem, a Tiszában tényleg nem úsztam.

Akkor semmit nem tudsz a vízről.

Ki fogsz nevetni, de a Tiszát még csak nem is láttam.

Micsoda szerencsém van, sikongatott Gyöngyvér, vislek a Tiszára. Elvislek a nevelőszüeimhez. Megyünk ki a tanyára.

Úsztam a Földközi-tengerben, az Északi-tengerben, az Adrián.

Semmi, szóra nem érdemes.

Úsztam az Atlanti-óceánban, a Marokkói-öbölben is úsztam.

Ugyan, ugyan, öböl vagy óceán.

Ha elvinnélek egyszer, ott azért eltátanád a szád. Sivár, vigasztalan országban születél, Gyöngyvér, szeretnék fölvilágosítani.

Ne mozdulj, kérlek, könyörgök.

Mit csinálsz, nyögte a férfi.

Honnan van benned ennyi gyűlölet, nem értem, nem értem.

Milyen gyűlölet, nincs bennem semmi, semmilyen. Ne mozdulj, ha én sem mozdulok. S mindezt csupán azért mondta ki hangosan, hogy maga is nyíltan élvezhesse a saját hangos nyögéseit.

Édesem, meséld, meséld el, mit érzel így belőlem, ennyire.

Magyarul még nem beszéltem ilyesmiről. Nem.

De minden francia ribancnak szorgalmasan a fülébe súgtad, hogy mit csinálsz velük. Vagy mit fogsz csinálni.

Mért ne susogtam volna, *chuchoter*, jegyezd meg szépen, *il me chuchote à l'oreille*. Mondd utánam.

Kérlek, készíts ki engem is. Tudod, meg kell tanulnom franciául.

Ezt még nem értenéd.

Két kis vontatott, valódi kiáltás szakadt ki belőle.

Tévedsz, ez az egyetlen, amit megérték, nyögte, mikor egy kicsit magához tért, mert őt magát is zavarták a barbár kiáltásai. Tartott tőle, hogy Ágost taszítónak találja. Miközben körmének kemény élével görcsösen a férfi széles hátizomzatába mélyedt, ismét suttogásra fogta a hangját. Szeretett volna a férfi minden igényének megfelelni, s ezért hol nyersebbnek, hol finomabbnak mutatta önmagát. Am ennek is vége lett. Halálos csönd támadt a visszhangos kis szobában vagy az egész világon, és bele kellett fűlelnie. Nem hallotta, hogy dr. Szemzőné vajon elment-e vagy éppen hazaérkezett volna már. Az elveszett idő néma tömege megjelent ebben a halálos csöndben, bár nem tudta, hol tartanak, s hogy ez netán az előző este lenne avagy a másnap délután. Tévedés, lihegte, minden tévedés, csak tévedés. És a saját lihegése hallatán igazán fel szabadultnak érezte magát minden ízében. Egész vékony teste reszketett, mintha ráznák vele. Semmit. Beszéljed sem szabad. Akárha fázna minden egyes szavától. Mozdulnod sem. Én tévedtem. Most nem színészkedett többé a hangjával, nem akart semminek megfelelni és semmilyennek látszani. Inkább vigyél el innét, kérlek, gyorsan, vegyél fel, vigyél innen el. Tulajdonképpen azt szerette volna kimondani, hogy haljának meg együtt.

Gyöngyvér albérleti szobájának keskeny s minden kis mocnásra megnyekkenő díványán, egymás combjának kemény ollójába zárva, egymás karjába olvadva heverték forrón és az izzadságtól síkosan egy könnyű takaró alatt. A nő rázkódott. S mintha a férfi valóban teljesítené a kívánságát, két karjával legalábbis magába zárta, s így ragadta el. Boldogságukban most mindketten görcsösen lehunyták a pillájukat, rövid ideig nem lélegeztek. A takaró alól hallani lehetett hasuk, ágyékuk toccsanásait. Vala-

mennyi még derengett a vöröslő, fulladt, nyári alkonyatból az épületek barátságosan hátsó traktusaival és csupaszz tűzfalaival körülzárt tágas udvaron.

Feküdjünk így, suttogta aztán Gyöngyvér a férfi nyakába, csak így, ne mocsanj bennem, kérlek, s mintha a borzongó bőrrön végigömlene, érezte, ahogy a veríték hűvösebb hártáján végigfut a saját forró lehelete. Hidegletlős reszketése nem csillapult. Ha beszélsz, ne, ne beszélj, kérlek, mert akkor azt érzem, a hangod jön belém. Még azt is szerette volna hozzátenni, hogy ez rettenetesen jó. El nem tudta képzelni, hogy miként fog innen fölkelni, hogy dolgozni menjen. A testem mélyén, a méhemben érzem a selymes hangod hullámain, belém jön, jön, és állandóan kielégülök tőle. Erről azonban inkább hallgatott, mert félt. Mint aki kuporgat valamit. Talán a rettegés rázta. Halmozódott benne azoknak a dolgoknak a feszítőereje, amelyeket nem tudott, nem lehetett kimondani.

Odalentről háromkerekű biciklik éles nyiszogását, gyerekek otthonos kiáltozásait, gumilabdák pattogásának rövid ütéseit lehetett felhallani, és a kivilágított konyhák nyitott ablakaiból kiáradó rádió hangjait. Zene és beszéd egymásba fonódott, megszakadó, lüktető hullámain rázkódott a testük. Ennek a hatodik emeleti újlipótvárosi cseleldsobának a szokásosnál jóval magasabban elhelyezett ablaka résnyire nyitva állt; a pirított hagymán megfonnyasztott paprika és az édes paradicsom átható szagában érzékelték egymás csapzott testének illatát. Gyöngyvér kölnije akadálytalanul vegyült el a lassan rotogó kolbászos lecsók ablaknyíláson beszűrődő erős szagával, amitől a férfi valamelyest idegenkedett. Míg a nő, ellenkezőleg, azon volt, hogy megbarátkozzék Ágost ismeretlen illatával. Talán a homlokába tapadt sötét hajának van ilyen illata. Talán minden porúsának. Gyöngyvér hosszú percekre befúrta magát a hóna alá, kinyalta az izzadság lucskát, leette a hosszú, átnedvesedett és összetapadt, sötét szőrszálakról az illatot. A férfi pedig nyelvének minden kicsi érintésétől megvonaglott, alig hallhatóan könyörgött, ne, ne, ezt mégse csinálja, ami nem föltétlenül azt jelentette, hogy tiltott területre értek, bár nyilvánvalóan az ellenkezőjét sem.

Négy napja tartották így fogva egymást, alig aludtak, alig ettek vagy ittak valamit, csupán órákra váltak el, s mindig úgy folytatták, mintha a következő pillanatban akaratuk ellenére kéne egymást örökre elhagyniuk. Egyetlen másodpercet nem hagyhattak betöltetlenül. Gyöngyvérnek mégsem volt ideje még fölfedezőútra indulni a férfi testén, hiszen ehhez el kellett volna engednie, ha kicsit is, de el kellett volna távolodnia. Nem engedhette meg magának. Ellenkezőleg. A férfi viszont mindig egyszerre több dolgot szeretett volna vele tenni, amiből kényszerűen maradt egy, ezt viszont kevesellte. Nem tudták magukat a közelségből kiszakítani. Csókjaikkal minduntalan leteperték egymást, valahová lezuhantak, asztalra, ágyra, ha már nem tudták egymást a lábukon megtartani, székre, fotelba vagy éppen a padlóra, konyhakőre, s csupán akkor nyerték vissza a testi biztonságukat, mikor a férfi ismét beléhatolt. Alig pillantották meg egymást, máris csinálták, amitől állandósodott ez a túl közel, mégis úgy hatott rájuk, mintha először történe.

Csönd lett. Visszafogták a lélegzetüket. Legfeljebb a vérük áramolt. Nem volt egy másban gyakorlatuk, és furcsa módon nem is tettek szert ilyesmire. Amitől nemcsak az időérzéküket veszítették el, hanem mindenféle külvilágra vonatkozó érdeklődésüket. Ők maguk lettek egymásnak az egyetlen lehetséges külvilág, s ezért önmagukban egymásnak sem lehettek olyannyira fontosak, hogy holmi részletek miatt belebeszéljenek az egész idejébe. Tulajdonképpen nem volt pontos képük arról sem, hol milyen a másik, mert a tudás a kezükben, az ajkukon és a nyelvükön ült meg, vagy az

orrüregük csillámszőreirein, s inkább csak sejtették, hol végződik egyikük, és a másik hol kezdődik el.

Mégis, most mégiscsak mesélhetnél. Akkor mégiscsak elterelnéd a figyelmemet, szóltal meg valamivel később Gyöngyvér, s a hangja a szokásosnál mélyebbre szállt.

Ez volt a természetes hangfekvése, amikor énekelt.

De miről kéne a figyelmedet elterelnem, kérdezte a férfi meglepetten, akárha hosszú, távoli álomból ébresztenék.

Ó, semmiről, nem is tudom, tulajdonképpen semmiről, válaszolta Gyöngyvér, holott tudta.

Félt. Nem mondhatta ki hangosan, mert attól tartott, hogy vannak szavak, amelyekkel mindent azonnal elrontana. Igaz, ő tiltotta meg a férfinak, hogy mocsanjon, mégis azt akarta volna kimondani, hogy basszál meg végre rendesen. Ami másfelől azt jelentette volna, hogy valamilyen magas ítélet szerint nem rendes dolog, amit tesznek. Ha állandóan leállnak. Ha beszélnek. Egy csomó más dologhoz pedig egyáltalán nem volt egyetlen szava. Például ahhoz sem, hogy miért szeretné annyira kimondani, mégis. Vagy ha már beszélnek, akkor ki tiltja meg, hogy bármit kimondjanak.

Megreccsent alattuk az ágy ócska rugózata. A férfi egyetlen rövid csípőmozdulattal hatolt beljebb a hüvelyében, akárha megértené a néma kívánságot, mire tompa, lágy, telt cuppanás hangzott a takaró alól, végül is fájt, durva volt. Neki sem volt kellemes, mert a fasza túlmeredett a várakozástól és az állandósított késleltetéstől. A hüvely szorosan rátapadó bordázott fala a makk koronája alá gyűrte be a szokatlanul bőséges előbört, s így nagyobbbat rántott az érzékeny kis kantáron, mint amennyit az megengedhetett. Lassan, némiképpen sziszegve, vissza is vonta önmagát, s addig hátrált a farával, amelynek most mindkét megfeszült pofáját a nő tenyere feszítette magába, alig engedte, érezte a körmeit, míg makkjának pattanásig duzzadt gallérján nem érezte végre a hüvely éles, hűvösebb bejáratát.

Nem tudhatták, mit akarnak.

Így maradt, még benn, a kinn határán. Mint aki a másikon valamiként fönnakadt. Csupán egyetlen moccanás, kifordul vagy éppen visszasiklik. Égett a kantár a gallér alatt, talán be is hasadt.

Valami egészen mást akartam neked elmondani, szólalt meg a férfi meglepően józan hangon, félhangosan, és rövid, sietős csókocskákat lehelt a nő finoman nyitott ajka közé.

S amint a csókocskákat lehelte, Gyöngyvér kiduzzadt, kimeredő csiklója ütemesen verődött a makk felfeszülő koronájához. Ami miatt aztán a csókocskákat is abba kellett hagyniuk.

A fájdalomnak ezekkel a rövid túlzásaival egyikük sem tudott mit kezdeni. Ám a kivételes, hihetetlen, éles érzet mindkettőjük elméjébe örökre beleégett. Meg azt sem lehetett megállapítani, hogy a férfi mivel mit tár föl vagy mit fed el. Vajon minél előbb túl akarja-e tenni magát e csókocskákon, s ezért csinálja-e sietősen, csaknem figyelmetlenül, vagy éppen az élőbeszéd józanságát szeretné minél előbb elveszíteni, az ész csöndes érveit megkerülni, netán egyensúlyt teremteni az önkívület és a józanság között. A józan ész minden dicséretet megérdemelt, és semmire nem volt jó. Ilyen érzés lehet, amikor fizikai testek egymásban olvadoznak.

Gyöngédség fonja át közös fájdalmukat, ám ez nem csillapít. Meg volt győződve róla, hogy megtalálta a nőt, akivel együtt kell élnie. Kiszáradt szájuk mindenestre hosszabban megtapadt, és rövid pukkanásokkal vált el. Ezen megint nevettek.

Valójában nem is ezt akartam, folytatta Ágost tagoltan, hogy úrrá legyen az ostoba nevetgélésükön, hanem azt szerettem volna neked elmesélni, hogy én mindent láttam előre, már a zürichi pályaudvaron láttam. Szavakkal akarta túltenni magát testi esztelenségükön. Apámnak ez a barátja várt bennünket, tudod, akiről meséltem. Ám megint csak, hiába tiltakozott ellene, De Lecluse halvány ábrázata jutott eszébe, nem Gustav Grasseré. Jól értette önmagát, miért nem tud megszabadulni tőle.

Meg az ezüstszürke *Delahaye* a fekete sárhányóival, mondta ki hangosan, s érezte, milyen veszélyesen közel került egymáshoz a két név. Ennek akkoriban negyvenezer svájci frank volt az ára. Bár ezt hiába mondom, úgyse érted. Egy nagy vidéki ház került akkor ennyibe.

Miért ne érteném, mondta a nő igen nyugodtan, holott valamennyire még mindig reszketett. Valamilyen autó, amitől rögtön belebolondultál ebbe az emberbe. Úgy terült elé a másik, mint egy néma alföldi táj, melynek nincs átláthatatlan szeglete. Ennyi volt az ára, mondta, s foga kissé összekoccant. Nem olyan nagy dolog, hogy ne érteném.

Bőre felszínéről egyre mélyebb régiókba süllyedt a reszketés.

Nem, nem, tiltakozott ösztönösen Ágost, egy pillanatra mégis meglepetten elhallgatott. Meglepte, hogy a nő milyen éleslátón teremt kapcsolatot egymástól távol eső, valójában nem belátható tárgyak között. Ezt úgy érezte, mint valami reá leselkedő, alattomos veszélyt. Tulajdonképpen nyersnek érezte, túl direktnek, ízlése, neveltetése tiltakozott ellene. Olyan dolgokat ért, amelyekről ő nem beszél, s akkor hol a határ kettőjük között.

Arcuk egészen közel feküdt a párnák feltűrődött csúcsai közé mélyedve, éppen csak látták egymás szemét; mindketten alulról bámultak bele a feldomborodó szemgolyóba. Tényleg fontosabb lett nekem, mint a saját apám, ez így igaz. Felülről esett rájuk némi fény, annyi, amennyi a mennyezetről verődött vissza az alkonyatból. De valójában épp azt szeretném elmesélni, hogy nem én, hanem ezek ketten voltak egymásba esve, válaszolta gyorsan, mintegy magát mentegelve.

Én sokat láttam már az életemben, Ágost, engem te nem tudsz meglepni semmivel, mondta erre a nő nevetve, s ettől a kissé teátrális mindentudástól Ágost hangjában is elnézőbb mosoly kísérelte a következő mondatot. Mégis kellemetlen érzés maradt. A nő valamibe beleláthatott, beleavatkozott.

Amint meglátták egymást, már beszéltek, gyorsan, hevesen, halkan, mindig németül. Engem meg egyedül fognak hagyni. Beraktak a hátsó ülésre, és rögtön elfelejtettek. Képzeld el egy nagyon magas, nagyon testes, nagyon szőke embert. Hány éves lehetett akkor, talán harmincnolc. Annyira sűrű és göndör haja volt, hogy belecsimpaszkodtak a lányai, föl tudta emelni őket. Csak lógtak róla, van egy ilyen magyar vers, gondolom, nem fájt neki.

Miként gyümölcs a fán.

Minden erős volt rajta, ez pedig egy fiúnak tényleg imponál. Masszív. Jó volt hozzáérni, birkózni vele, mert olyan volt, mint az acél, mint a kő. A nyaka, a karja, a combja, nem lehetett a lábát megmoccantani. S miközben beszélt, érezte, mindezt nem mondaná el, ha Gyöngyvér nem tudná. Tudja. Persze, igazad van, az autója legalább ennyire tetszett, imponált.

Máskor másokkal tartózkodott a sok beszédőtől, hiszen az ember beszéd közben óhatatlanul alkalmazkodik. Néha mind a négyen nekimentünk, ezt játszottuk, de nem lehetett leteperni, hacsak nem engedte magát, hogy örüljenek a lányai. Egészében fi-

gyelmes, türelmes ember, néha azért elég hisztérikus. Amikor dühös lett, nem ordított vagy bömbölt, hanem sipítozott, mint valami nő. Ez a tulajdonsága inkább mulatságossá teszi. Képzelheted, öt nővel élni. Ha sipítozott, a nők egyszerűen kinevették. Rögtön láttam, látszott, hogy ez egy jó ember, mit mondjak, egy megbízható ember, és akkor mégis hogyan mondjam meg nekik, hogy nem akarok itt maradni egy idegennel.

Kicsi koromban sokáig én sem tudtam beszélni. Szavamat nem tudták volna venni, suttogetta Gyöngyvér önmagától elérzékenyülten, pedig a lányok, ugye, sokkal korábban, sokkal egyszerűbben megtanulnak beszélni. Nem is tudom, tette hozzá, biztosan az apád gonoszságát szeretted. Aztán ugyanolyan gyorsan elhallgatott, s Ágost érezte, mintha egy szempillantás alatt elveszítené. El is veszítette. Nemcsak azért hallgatott el, mert a másik még beszélt, hanem fájt. Még mindig fájt. Nem múlt el a fájdalom. Amióta naphosszat egymás közeli ábrázatába meséltek, csupa olyasmi jutott eszébe, amiről nem tudta, hogy őrzi az emlékezete. Maga az emlékezés érte készületlenül, mindaz, amit az elme egy ilyen alkalomra meglepetésként tartogat.

Még mindig rettenetesen fájt, hogy tudja, mit kívánnak tőle a felnőtt emberek, érti, mégsem képes rászánni magát a beszédre. És ez még most is így van, mert az ember talán nem változik. A másik ember nyitott, látta, vagy legalábbis készségesen megnyitja neki önmagát, ő azonban zárt marad, ami megkínozta, fél a büntetéstől, a bosszúszomjas kislányt kell önmagában meglátnia, aki nem beszél.

Állandóan csak adtak, adtak, mindenki adott, mégis úgy éreztem, hogy ezek az idegenek mindenemet elveszik. A mai napig nem tudom kimondani, hogy Gustav a nevelőapám vagy Clara Grasser a nevelőanyám lenne. Pedig közjegyzővel hitelesítve, bejegyezve, az adoptált fiuk vagyok, és higgyed el, bizonygatta az ismeretlen kisfiú hangján, sokkal ismerősebbek nekem, mint a sajátjaim.

Ezzel aztán erőt is vett magán.

Semmim nem marad, ezt éreztem meg előre. Senki, senkim. Ez a nagy, hideg víz, meg a hűvös nagy házuk, a közeli hegyek, az éles levegőjük az erősebb. Valamiként az volt az erősebb, ahogy az ebédlőjükbe besütött a nap, csendesen csörögtek az evőeszközök.

Otthon nem süt be, ezt még tudom, de már nem tudom, milyen az otthonom.

Ezek itt teljesen kisajátítanak.

Clara már az első délutánon vitt a lányokkal a balettiskolába. Az emeleten kaptam szobát, ami majd a szünidőkben is az enyém lesz. De hol van nálunk az ebédlő. Képzeld el, néhány nap eltelik, még el sem vittek abba az internátusba, ami be van ígérve, mintha nagy jutalom lenne, mert ott majd mindent, de mindent megtanulsz, és teljesen elfelejted az anyád arcát. Ami persze bosszú. Ne is legyen többé. Az apádnak nem mondhatod, hogy adja a tárcájából a képet. Honnan tudhatnád, hogy a tárcájában van egy ilyen kép, és be kéne vullanod, hogy azért kell, mert bosszúból nem emlékszel az anyádra, tiszta bosszúból.

Én meg, tudod, egész kislánykoromban nem szabadulhattam attól a gondolattól, néha én is azt hittem, belebolondulok, mint te, Ágost, ebbe a balettiskolába, ahová elvittek. Ez egy rögeszme, mert azon gondolkodtam, hiszen az anyám látott engem.

Mintha még most is látnia kéne, hogy milyen elhagyott vagyok. Ezt azonban már nem mondta ki. Gyöngyvér beszélni akart, ám nem nagyon tudott. Mintha azt kérdezné magától, hol a kés, amivel felnyithatom a mellemet. Megbénította, hogy a másik ember élete telve van olyan részletekkel, amelyeket ő még elképzelni sem tud rendezni.

sen. Miként gyűlölhette volna az anyját, vagy milyen képet kérhetett volna bármilyen apától. Minduntalan megbicsaklott a hangja, csúszkált a különböző hangfekvései között. Ha egyszer nem őrzött magában semmilyen hasonlót, akkor nem hatolhatott be más emberek gondolatai közé, s ezért kellett minduntalan visszatérnie a rögeszméjéhez. Van valahol, emlékeznie kéne még rám, mondta, mint akinek váratlanul elfogyott a lélegzete. Látott engem, érted, és én is láttam őt.

Tévedsz, az ember még arra sem emlékezik, Gyöngyvér, akit szeret. És akkor minek kívánják tőle, hogy hűséges legyen. Kihez, ugyan kihez, ha egyszer mindenkit és mindent elfelejt. Holnap nem emlékszel rám. Hűség nincs. Ez is csak egy szó.

Nem tudom, érted-e, én még soha nem láttam az anyámat. Vagy legalábbis nem emlékezhetek rá. Nekem egyáltalán nincs semmiféle képem, ez azért nagy különbség ketünk között. Ilyen képeket senkitől nem várhatok. Pedig állandóan látnom kellett, hogy ez milyen végtelenül egyszerű. Anyja aztán mindenkinek van. Nincs állat, melyiknek ne lenne. Van a malacoknak, a borjúnak, a kiscsikónak, mondta, a macskáink is csak nyalták a kölküket, s ezzel belenyalt a férfi nyitott, figyelő szemébe.

Gyöngyvér.

Tessék.

Hallgass el kicsit.

Mondjad.

Anyá nincs. Ez egy siralmas illúzió. Én megértem, de te valami olyasmire vágyakozol, ami nincs. Isten sincs. Ezekkel az illúziókkal az embernek előbb vagy utóbb le kell számolnia. Nincs sem védelem, sem tekintély; autoritás, vagy hogyan kell magyarul mondani.

Nem hiányzik. Nekem nem az isten, az anyám sem hiányzik, egy szerencsétlen. Ha a lábam ujjába belenő a köröm, akkor jobban meggyötör. Hidd el. Nem is jó kifejezés. Engem gyötör, hogy másoknak van valami, ami nekem még csak nem is hiányzik. Valakijük van, aki nekem nincs. Holott az én anyám is él, vagy minden bizonnyal él még, amit biztosan szintén nem tudhatok. Ha meghalt, akkor nem fogom megtudni, semmit. De akkor meg mit tudok. Nem az, hogy fájna, mi fájjon rajta, mi fájjon valamin, amit soha nem éltél át, nem fáj. De nem tudhatom, kit gyűlölök miatta. Te gyűlölöd, és akkor legalább pontosan tudod, hogy kit gyűlölsz. És ez aztán fáj. Van életem, de az egésznek nincs alakja. Nézhetem magam a tükörben, hogy igen, biztosan ilyen, talán tényleg ilyen, mint amilyen én vagyok, bár meglehet, hogy egészen más módon. Ezért kellene nekem a gyerekek annyira. Ha nem látnám mindennap őket, akkor a legközelebbi tükörben verném szét a saját képemet.

Mégiscsak okos lány vagy te, Gyöngyvér.

Mondd még egyszer.

Ha kétszer akarod hallani, akkor nem okosságra vall.

Kit érdekel az okosság. A nevemet akarom a szádról.

Talán még mindig nem érted, a kiejtésemmel nem tudok külön visszatalálni. Ez talán ugyanolyan bennem, mint a te anyád. Már nincs meg, még akkor sem, ha van. Elveszett, valahol eltűnt, és nem tudjuk többé hol megkeresni. Hiába élek megint itt. És nem az a gondom, hogy egyszer, régen, kilöktek maguk közül, igazad van, kit érdekel. Hanem az a gondom, hogy valahová, a legelső helyre el kellett találnom, s ebben van a megengedhetetlenül esetleges. Ez visszavonhatatlan. Ha Kínába vittek volna el, akkor ott kellett volna megtalálnom magamban a kínait.

De miért ne érteném. Más emberek erre mondják, hogy a hazájuk meg a honvágy. Távol, messze van hazám, énekelte váratlanul a férfi arcába a tiltott slágert. Te viszont valamiért szégyelled. Inkább ezt is eltúlozod.

Nem tudom, kettőnk közül melyikünk hajlamosabb a túlzásokra. Én azt hiszem, hogy te.

Elénekeljem neked?

Nem, ne, mondta gyorsan a férfi, szerintem ennek a hazához nincs sok köze, ez inkább az élet ritmusa. Én legalábbis nem vagyok süket rá. Ez minden nyelvhez hozzátartozik. Gyerekkorában fölveszi az ember, s nem felejt el többé. Legfeljebb egyszer átállítja, de onnan aztán többé nincs visszatérés. Kétszer már nem megy. Megakad rajta a tű, minduntalan visszaugrik, visszajátszik. Mindig egy másik dallamot, s ezért minden hamis. Mindig azt, ami fölötte van. Meg nem is akarok otthon lenni itt. Nem tudok.

Megfigyeltem, az utcák nevét sem tudod megjegyezni.

Vagy nem akarom. Nem érdekel.

De minek ennyire mellre szívni. Nekem annyira édes, ahogy a nyelved beletörik a nevembe. Különb en is utálok. Vér a pesti utcán vagy a bugyogódban, amikor menstruálsz, legyen bárhol, de ne az ember nevében.

Elég furcsákat beszélsz, nem is értem, mondta Ágost kíméletesen, holott ezeknek a kifejezéseknek hallatán valósággal öklendezett az idegenkedéstől.

Még gyöngy is, olyan utálatos.

Szerintem túl sokat locsogsz. Inkább utána kéne nézni a történetének, ne mozgolódj.

Legalább megszépíted a ronda nevemet. Ha egyszer meg nem moccanok.

Belül meg alattomosan kitárulsz, aztán szépen rám zárod magad, összezárulsz. Talán így lehetne magyarul mondani.

Még, mondd, könnyörgök. Engem nem érdekel semminek a története. Csak ez.

Madarat a lábán, meggyűrűzöl a faszomon, így mondaná a költő.

Jaj, hogy beszélsz, mondta Gyöngyvér, és a hangja a kék legfelsőbb fokától a lehető legmélyebbre szállt. Mindketten prüszkölve fel is nevettek, s hogy le is köpték egymást, ettől még jobban nevettek. Nehogy elröpüljél, sikította Gyöngyvér, meggyűrűztelek, hogy megfogjalak. Nem szabad így beszélni.

A függetlenségemet nem hagyom, ne reménykedj ilyesmiben.

Még, kérlek.

Nem fogsz meg semmivel.

Mondd még, hogy fasz, kérlek.

A férfi azonban elhallgatott, s ettől kezdve nem szeretett volna megszólalni. Élvezte a szavakat maguk körül, olyan volt, mintha megjelenítenék vele a sötétség atomjait, erős késztetést érzett, hogy beszéljen, mégis idegennek és naivnak tartotta magában az elbeszélőt. Mindent, de mindent elmondani. Veszélytelen témát aligha találhatott a saját életében, talán ez ingerelte. Meg valamilyen szokatlanul gyermeket jelent meg az elbeszélésében; benne lebegett minden mondatában, amit nagyon is jólesett volna ízlelgetni, bár eddig nem vette észre, hogy létezne ilyen távolság a gyermekkor és a felnőtté között. Mindent jó kimondani, még többet lett volna jó, ám a kimondás pillanatában rossz lett visszahallani, mert a távolságra látott rá.

Miközben tágra meredt szemmel meséltek egymás szájába, s pilláját egyikük sem zárta volna le, testük súlypontja észrevétlenül áthelyeződött. Sokáig nem bírhatták ki egyetlen pozícióban, mert hol a karjuk, hol a lábuk zsibbadt el a másik test terhétől. Fel

kellett szabadítani. Lassan meghengeredtek, valamennyire. Gyöngyvér öle ettől erősen megnyílt, s amint combjának ollójával önkéntelenül fölcúszott a férfi combján, és erős alsó lábszárával immár tudatosan csaknem a derekát kulcsolta át, két kezével kényszerűen elhagyta az erőfeszítéstől megfeszülő, horpadt fenékpofákat, hogy a széles, nyugodt hátát karolja magára. Legalább a karja megkönnyebbedett. A férfi zsidbadt karja mindazonáltal tévovázott, mint aki nem tudja biztosan, most mit tegyen. Ha szimmetrikus helyzetükből valamennyit meg akart őrizni, akkor vándorolhatott volna lefelé, hogy két markába ragadja a nő kicsi seggét; magába kanalazni a tenyerével, a kerek seggénél fogva irányítani. Tenyere kívánta volna a seggét, az öle kívánta, hogy még jobban bele, fasza, a heréje, hogy a két kezével még visszavonhatatlanabban emelje magába, holott tényleg nem volt már hová. E pillanatban tényleg a függetlenségéről volt szó. Arról, hogy ne kelljen magát a nő ritmusának kiszolgáltatnia, ne legyen belőle pusztító monotónia, ne egy közönséges, óvatlan magömléssel legyen vége, ahogy a nő kívánná, ne legyen vége. Ostoba. Egy ilyen nő, milyen végtelenül ostoba. De mindeközben a szétnyílt öle oly simán és akadálytalanul vonta magával, hogy nem nagyon volt mit tennie. Bizonyára nem véletlen, hogy a kisfiúk az édesanyjukat akarják elvenni feleségül. Megcsalt az apámmal. A monotónia, az egyenletes gyorsulás megtekeredő spirálja nála hatalmasabb. A nő testének könnyűsége, simasága és hajlékonysága győzte meg. Kicsit közönséges, állapította meg magában, kicsit konvencionális nekem, ez azonban csak pillanatokra zavarta. Túl gyors, a saját fizikai érdekeit sem fogja fel, de élvezte a mohó türelmetlenséget. Majd most kilépek, mondta magának, s azt értette alatta, hogy a nő követelődző ritmusából lép ki; mégsem lépett még ki.

Gyöngyvér olyasminnek akar türelmetlenül a végére járni, világos, amit valójában még el sem kezdtek. Nem volt biztos benne, hogy sürgető indulatában ezt a nőt meg lehetne-e bármivel fékezni. Heveskedik, holott súlyosan gátlásos, a szenvedélyesség meg nem áll jól neki. Az sem véletlen, hogy nem szopránt, hanem altot énekel. Ez a ritkább, ő azonban olyan szeretne lenni, mint a többiek. Csinálja. Eddig bizonyára így várták el tőle, mert itt a színházakban is ez a konvenció. Nem tudják kivárni, hogy valami önmagától beérjen. És akkor vele is teljesen reménytelen. Mindenféle ilyesmit gondolt, ám kevéssé érdekelte, ami az elméjén átfutott. Tenyerével is valószínűleg azért vágakozott a súlyára, mert úgy érezte, súlytalan a nő, pihével szeretkezik. Bárdolatlan, nincs neveltetése, ám nem ilyen, hiszen ettől súlyosnak kéne lennie. Ez meg súlytalan. Nincsenek közöttük gátak. S ez nyomott többet a latban. Egyikük a másiknak titkos hasonlata. Széttárt combja között térdelt föl, ha nem akarta, hogy kicsússzon belőle.

Ha már egyszer ilyen könnyedén megtalálták e felettébb előnyös helyzetet, akkor ez volt a fontosabb.

Nem csúszhatott ki belőle. Amitől e pillanatban egyébként fölösleges lett volna tartani. Az érzékeknek mégis szükségük van a készenlétre. Meg előre számolt a dívány laza rugózatával, a bántó nyekkenéssel, a kényes, előre belátható mozdulattal, mikor a két karjuk majd egymást keresztezi, netán egymásba ütközik, ezért döntött úgy, hogy karját a párnák között kell föltámasztani. Pedig a nő kicsi seggét akarta. Szeretett volna inkább mindent kinyalni rajta vagy kinyalni belőle.

Élvezni a megalázó szolgálatot. A szájüregben meggyűlt nyálat elkeverni a pinájából kicsorduló, erősen illatozó, húgytól fűszeres, nyákos váladékkal, melyben úgy tocsogott most a túlkeményedett, fájó faszával, mint egy feneketlen, oszló haltetemekkel teli mocsárban, amelyben sárga liliomok tenyésznek. Hegyesre pöndörített nyelve hegyével nyúlni be; erős, tömött szeméremajka között siklani föl az elnyílt hüvelyébe.

Elrémisztette magát vele. Mindig csak röviden merészelte megtenni, belekanalazni. Az úr minősége által ismerni fel. Egyszer már nagyon rövid időre Gyöngyvérrel is megtehetette, most újra visszakívánta a szája. Mintha nyelvén érthetné meg a tömött szeméremajkat. A szeméremrés csúcsívben záródó erős boltozatába botlani, és visszatérni mély öblébe, csiklójának tömött bimbóját nyalni körbe, mindazt, ami a tagok és a mozdulatok légies könnyedségével oly éles ellentétben áll, s ahová az átlagosnál nehezebb behatolnia. Föloldani a szájával. S ami aztán a leglényegesebb lenne, váratlan mozdulattal megfordítani. Hasra vágni. Hogy a fölmeredő, édes kicsi seggébe belelőgjon az orra, szétnyitni a fenékpofákat, visszanyalni a lepedőn széttapadt pinájába, beszívni és addig nyalni a barnán ráncolódó, görcsösen bezáródott, enyhén szarízú segglyukát, amíg a pinájából áthúzott ragacsos nyál melegében ki nem virágzik, hogy oda is bemehessen a faszával. De nem kockáztatott. Mindenhová bemehessen. S hogy erről ne is képezelegjen, két éles könyökével elég brutálisan maga alá szorította a vállát. Karja közé feszülve hevert a földült arc a párnán, kimeredt, elnyílt szemmel, s az alkonyati fényben olyan volt, mintha elkékvült volna az ajka. Szép nem volt. Reszketésnek immár nem maradt nyoma, de rendült alatta, regett és finoman remegett a mélyben a könnyű test. Kicsiny, domború homloka a kislányosan benőtt hajával.

A férfi arra gondolt, hogy talán az egész élete nem más, senki élete, mint előnyös és még előnyösebb helyzetek örökös keresése. Egy olyan helyzeté, amelybe aztán érdemes beleömleni. Ez nevetséges. Minek keres az ember, ki parancsolja meg. S mi hasonlítható, mihez, ha nem tudhatja, mit hoz a következő, a régít pedig már másnap ellefelejtheti. Most megtalálta, ennél előnyösebb valószínűleg nem lehet. Egyszerű fizika, ez egyszerű biológia, gondolta szenttelenül és szárazon, mintha azt gondolná, hiába szeretkezem, ebben sincs semmi személyhez kötött. Visszahallotta a saját fújtatásait. Sem a másik ember személyéhez, sem a sajátjához, még ha ő váltja is ki belőle, illetve belőle váltják ki. Minden csak fizika vagy merő konvenció. Le kellett kissé hűtenie önmagát.

Hiába baszik.

Oly gyakran mégsem esik meg, ami ugyanakkor szükségszerűen megeshet bárkivel. Ritkán válik tökéletessé, talán ennyi a személyes. Nem több. Ami az örökös tökéletlenségek egyik viszonylata. Nem több. De mielőtt a nő bármilyen végzetes vagy ellenállhatatlan mozdulatot tehetett volna a fejével, az ölével, a körmeivel, a hüvelyével vagy bármivel, ki is mondta jó hangosan.

Megtaláltuk a legelőnyösebb helyzetet.

Ami persze nevetségesen hangzott. Ugyan mit találtak volna meg. És még visszahangzott is kicsit a rideg falak között. Kicsit gyámoltalanul, kicsit fenyegetően, mert a hangja ugyanolyan szenttelen maradt, mint ahogy gondolkodott magáról. Semmit nem találtak meg, de félő volt, hogy elveszíthetik, akárha el is játszott volna már ezzel a hangoskodásával, pedig csak meg akarta tartani, az örömét megosztani, maradjon így legalább a pillanat.

Igen, hangzott a feldült arcból, mélyről, szárazon tátogó ajakkal, elrekedten, megzavartan, igen, mi lenne előnyösebb. De nem tudott nevetni önmagán, s nem tudta ki nevetni a férfit sem. Mint a nagybeteg, csupán jelezte, szájával, erős szemöldökével, az elmélyülő, függőleges kis barázdával a gyerekesen sima és domború homlokán, az igyekvést, hogy szívesebben nevetne egy ilyen ostobaság hallatán. Ám felkavarta, mélyen megrendítette Ágost kijelentése. Ismeretlen távlatot nyitott. Először életében mélyen be kellett néznie a saját testi jelenségei közé. Sem előtte, sem utána, hanem köz-

ben. Ilyesmit férfi még nem tett vele. Talán Irénke, amikor egymáshoz érintették a mellbimbójukat, és láthatták, amit éreztek, megbeszéltek, hogy most egyszerre megkeményedik. S oly erős lett a lehelete ettől a hivatlan gondolattól, lehetetlenek olyan átható az illata, nem kellemetlen, de bőr, hús, nyál, fog, gyomor, hogy a férfit megrázta egy másodpercre az idegenség és az idegenkedés hideg undora.

Most akár gyereket is tudnék neked csinálni.

Hüvelye tényleg gyűrűzve görcsölt a faszon, mely felduzzadt fejével mintegy túltöltötte.

Csípője süllyedt, emelkedett, öle ellentétesen megvonaglott, s vonaglásának szeretett volna ütemet adni, ám a férfi a karjával, a könyökével lefogta, a csípőjével leszorította, nem engedte szabadjára, legyűrte magának, s így csak a fejét csapkodhatta, jobbra, balra, többször átfordította. Nyakán kidagadt, ugrott egy ér, ez a bőrízom alatt meghúzódó *venae jugularis interna*. Mintha épp akkor látná viszont a rettegést, amikor sikerült a másikhöz közel férkőznie. Ezért csinálta. Meg akarta mutatni a férfinak, hogy micsoda méltatlanságok esnek meg vele, az élvezete is belerokkan, ez igazságtalan, miként az egész nyomorú élete. Amit, bármilyen képmutató vagy fegyelmezett, nem bír elviselni. Mert nem tudta volna megmondani, boldogság-e vagy fájdalom.

Közelebb nincs, hallotta a férfi is a saját hangján magában. Olyan lett, mint egy tiltás. Ne próbálkozz, nem szabad. Mint aki önmagát tiltja el, s ha nem sikerülne, akkor a kozmosz is beomlana. Valamennyit engedett a szorításon, hogy kicsit valóban visszavonhassa önmagát, a faszát. Úgy érezte, mint aki valamit végletesen elszámított, és e pillanatban nem látja át a helyzetet. Oda volt a hívős öntudat, mert nemcsak nem vonta vissza, hanem e visszavonáshoz még mélyebben kell benne lehatolnia, s érezte, milyen hosszú utat tesz meg a nő hüvelyében. Úgy jelenítette meg magát a tudatában, mint alvadtvér-színű barlang, ahol már egyszer menedékre lelt. Nem tudott nem visszanyomulni, ahonnan inkább vissza kellett volna vonulnia. Olyan térbe ért, amely nem volt benne sem az emlékezet, sem pedig a képzelet idejében. A könnyű nyári takaró valamikor lecsúszhatott.

Ha így van, akkor mégis minden ellenőrizetlenül történik meg. Végre megtalálta. Valamit végre ellenőrizetlenül hagyott magában.

Látott egy ellenőrizetlenül hagyott nyitott kaput az éjszakában.

Végzetes lehet. Mint egy gyerek, panaszkodom. Valami idők kiesnek.

Boldoggá tette ugyan a végzetes. Megtalálta, végre.

Akár gyereket is tudnál csinálni, igen, bizony, suttozta a nő, és közben mintha reszketegen küzdene a lélegzetvételért. Kérlek, kérem, szeretne volna világosan kimondani.

Végre megtalálta. Suttogó, kitelt, húsillatú ajkát a szájába kellett volna venni, hogy lebírja magában a hülye ujjongását, az ellenőrizetlenül hagyott időket, a nyitott kaput, az idegenkedést és az undorát. Másfelől már miért ne panaszkodhatna, végül is egy óvó néninek panaszkodik. Maga előtt is szégyellte, hogy ilyen hülyeségeken gondolkodik. S miközben megtette, óvatosan a szájába vette a nő légszomjtól enyhén elkékkült ajkát, elővigyázatosan és lassan vonta magát vissza a feszesen rázáródó hüvelyében. Még mindig a függetlenségét féltette, védte. Nem vehette át, nem igazodhatott a ritmusához, bár jó ideje nem tudott kitérni. Valami kicsi emlékeztetőt szeretett volna megtartani a sajátjából. Legalább a saját pulzusát nem föloldani a másik ember lüktetésében. Gyöngyvér azonban nem engedte magába a menekülő nyelvét, erős, énekórákon megedzett nyelvvel lökte ki. Beszélni akart. A férfi még egyszer megkísérelte. Fogát mélyesztette az ajkába, harapott, de a nő ismét kilökte, lelökte, hogy beszél-

hessen végre. Sós volt az erős, idegen nyelv íze, nagyon sós. A visszautasítottság dühétől is vezetve görbesztette föl a törzsét, s a nő karja ugyan készségesen utánaengedett, ajkával kényelmesen végigaraszolhatott a nyakán, és mellének fölmeredő csúcsát is magába harapta, éppen csak elérte, beszopta volna, nem durván, puhán. A nő azonban alig érezte meg a vastag, kiszáradt ajkát, éles fogát, rántott magán egyet. Kirántotta. Nem akarta. Semmit nem akart. A férfi hiába kapott a nyelvével utána. Hanem mintha minden eddig magába fojtott szavát kéne kiokádnia.

Én elfolyok, én szétfolyok. Én érzem. Most biztosan. Segíts, nem bírom magam megtartani.

Ágost megpillantotta a szakadék szélét, ahol a nő nem tudta magát megtartani.

De látta jól, ez a saját szakadéka, nézte az alázóduló kövek hullámain, s valahogy úgy kellett ebből az egészből kihátrálnia, hogy az omlásban bugyogó talaj rettenetes súlya ne rántsa, ne ragadhasa magával. Foghúzás közben recseg így a csont az agyvelőben. A szakadék mélye valósággal feldübörgött, csattant a vízben, a lezúduló kőtömeg hörögött a szakadék oldalán. És akkor lassan mégiscsak visszatért. Megállt egy pillanatra. Előre tudta, hogy nem tud nem visszatérni. A rázkódó hüvely izomzatának ellenállása miatt, hiába volt oly síkos, most nagyobb erőre volt szüksége. Ez nem volt veszélytelen. Mielőtt az elérhető legmélyebbet érhetne volna el, ismét megállt, nem tudta megmondani, hol van, belémeredt, mocsanatlanul, többször, akarata ellenére beléreszkedett, s hogy véget vessen ennek, ne lövelljen bele a nő nyitott méhében, egyetlen erős rántással összeszorította a fenékpofáit. Amivel görcsbe rándította a végbelét, a végbél görcse nyomást gyakorolt a prosztatára, s ennek a nyomásnak az ingerületével megakasztotta saját élvezetének ívét. Az ondócsatornát, a prosztatata fölött elhelyezkedő *ductus ejaculatoriust* ehhez elég egyetlen pillanatra elzárni. Az élvezet fölfelé tartó íve zuhan, az ingerület azonban nem múlik, s ezért előlről lehet kezdeni. Megtörte ket-tőjük egyenletes gyorsulásban összekapcsolódó közös ritmusát.

Gyöngyvér ezt mégis úgy élte át, mint a feszültség növekedését, ugyanakkor úgy érezte, hogy nincs hová növekedni. Mint aki nagy zökkenővel magasabb régióba ér. Onnan látta át a tájat, egy tájat, melyet annak előtte soha nem láthatott. Még szerencse, hogy nem mondta ki. S belátta, nem is merészselheti kimondani, hogy gyereket szeretne. Azt jelentené, hogy szereti. Ezt azonban nem árulhatja el. Megszerette. Egyszerűen azért, mert ez egy szép ember. Ilyen szép ember nem illik hozzá. Szerelmes leszek beléd. De még nem, ne. Ha hangosan mondaná ki, akkor nem a férfitől, hanem önmagától élvezne el. Attól a vágyképtől, amelyet mindig is magában hordozott, s akkor ettől a férfitől, a szépségétől kéne elbúcsúznia. Miként a babonás, aki tudja, mit kell elkerülni, nem szól, vigyázott. Most az egyszer ne rontsa el.

Olyan lett, akárhoa hevesen, hisztérikusan tiltakozna, amit Ágost azonnal félreértett.

Nem kell tőlem tartanod, suttogta, mondom, tudok vigyázni.

Holott a nő a személytelen akarta volna kiérezni belőle, a valakit, aki nem vigyáz. Távolról ért el hozzá a hangja. Nem az értelmét fogta föl. Mégis kétely költözött belé a férfi ép eszét illetően. Akárhoa minden más és más emeleten zajlana, s az élvezetnek nem lehetne feljutni a tetőfokára. Hanem négy napja a férfi halálhörgésének végére várt, a saját halálát, az övét kívánta. Nem értette, miként képezhet valaki józan hangokat. Holott ő is józan hangokat képezett.

S hogy aztán tettelesen is meggyőzze arról, amit a nőnek talán nem sikerült immár fölfognia, meg a fölgyorsult és egymást valamelyest keresztező lélegzetvételük sípolásaitól sem hallhatott, gyorsabban, erőteljesebben, mintegy elszakadási szándékát

jelezve tért vissza a hosszú, akkor már szinte göröngyös úton a kijáratig. Mintha reflektorral világítaná be. S olyasmit látna, amit tán soha, holott a kép mindig elkísérte, közeli, ismerős. Nem érezte ugyan többé a faszát, s azt sem, amit a faszával érzékelhetett. Az önérzékelés és a közvetített érzet egyetlen képpé változott át, s a kép legalább annyira lekötötte és igénybe vette, mint ez idáig faszának érzete. Tapasztalatból tudta, hogy képekkel szemben felettébb hűvösnek kell maradnia. Ez azonban nem a képzelet munkája volt, mely erősebb, s kiolthatná az érzetet. Mindent szemügyre venni, semmit nem érinteni. Működött az óvatossága. Nem belemenni. Csak távolabbról, kívülebbről.

Ami a nőnek e pillanatban olyan lett, mintha nem engednék hozzá a saját halaszt-hatatlan halálához.

Valamire, valamiért haladékot kér a férfi, amit ő semmiképpen nem adhat meg. A férfi viszont, aki azt hitte magáról, hogy az önuralmát valamennyire még mindig őrz-i, s átlátja a helyzetét, nagy izgatottságában mintegy magának bizonykodott, hogy végül is nem akarja elhagyni, nem, egyáltalán nem, azonnal visszatér. Csakhogy ezen az egyetlen talajon, s látta az elhagyott barlang reflektortól kivilágított lüktető falát, egyetlen lépést sem szabad már elvéteni. Ekkor az ő szeme is, régóta, nem tudta, mióta már, csukva volt. Mivel azonban még mindig tartotta a távolságot, hiszen őrizte magában legalább a távolságtartás fenntartásának szükségletét, amit mások jóval előbb és szándékosan kívánnak elveszíteni, arcvonásait nem torzította el a fizikai erő-feszítés konok görcse.

Mások valahová tartanak.

Látott egy kerítést, ismét a nyitott kapubejáratot, amint átsuhan az éjszakában egy sietős csikordulással megforduló gépkocsi erős reflektora. Saját kocsijának reflektor-fényét látta viszont.

S az agyán átvillant az ötlet, hogy éles bevetéseken, mikor hirtelen minden nagyon kockázatos, a viselkedésnek ugyanazt a mintáját követi, mint szeretkezés közben. Halál előtt szeretne még egyetlen pillanatot nyerni a tudatának. Kettőt, valamennyi időt, egy egész napot, hiszen még semmit nem rendezett el.

A szobácskában, melyre időközben félhomály ereszkedett, bár a mennyezet őrizte még az alkonyat fényeit, testük fogta össze a sötétségüket, amit a belső látásuk ugyan-akkor halványan vagy erősebben, ám folyamatosan kivilágított. A kápráztató nyári fényben Gyöngyvér feje felett összezsugortak a folyam iszaptól és homoktól zavaros hullámai. Lábánál fogva, mintha a talpát, a bokáját ragadnák meg, húzták a testét a mély-be, és nem tudott ellenállni. Örvény. Kiáltotta volna utolsó lélegzetvételével, mint aki végre fölismeri, mi történt egykor vele, ám nem kiáltozhatott, mert a száját már a víz iszaptól, kagylóktól és halaktól illatos íze és súlya tapasztotta be. Hát ezért, ezért kellett elhöznom a Tiszára, gondolta hirtelen, hogy megöljem.

Akkor meghalok, mondta magában elégedetten és kissé meglepetten.

Hosszú selymek simogatták át a testét. De nem halt meg.

A homokos, selymesen megfodrozott folyamfenéken egy másik, síkosabb, hűvösebb szárazföld várt rá. Megvethette rajta a lábát, vagy kedvére lebeghetett el. Villogott a mély, mintha lobogna és lebegne a vízen áttűző napsugár. Éppoly kápráztató, mint amit a némaság kedvéért elhagyott. Mikor e káprázat kellős közepén, a száraz homok-ba rakták a tyúkszaros udvaron. A csirke kimerevíti a farktollait, és csak abban a pillan-atban látszik a lyuk, amikor kifos. Kapirgáltak körülötte, és már nem sírt. Nem jöt-tek közel. A sírással különben sem ment semmire. Inkább óvatosan mászni kezdett, mindig újra, hiába vitték vissza, elérni a teli vályút, melyben igézően csillog a víz. Mi-

előtt az átforrósodott, öreg, repedezett fában megkapaszkodhatott volna, hogy föl-egyenessedjen és arcát a víz csillogó tükrében rejtse el, nem tudta, hogy inni kell, hanem az arcát tüntette volna el a vízben, akkor két kenőszappantól lucskos, csöpögő marok ragadta föl. Hiába rúgott, harapott. „Ne fédd, te ronda féreg, mettaníttlak én, na várj csak”, sziszegte magából kikelve és rondán szitkozódva, anyát és istent káromolva cipelte vissza az udvar kellős közepére, ahol a kíméletlenül tűző napon a szappan a homokkal együtt égett az arcára. „Hogy a rosseb ott enné ki a beledet.” Tiltakozott, rúgott. „Aszt hiszed, te kis féreg, aszt hiszed, nem úgy van ám.” És megint csak vitték a levegőben, úgy csapták bele a porba, belenyekkent, hosszú pillanatokra nemhogy nem beszélt, hanem kiakadt a lélegzete, nem volt többé vezérlő ritmusa. „Itt döglöl meg, ha ki nem nyitod végre a szádat. Hallod, hé, megint bezárlak a tyúkokkal, vagy hová a szentségbe zárjalak már, te megátalkodott. Megfűlsz, szappant tömök beléd.”

Nem beszélt. Hallotta a saját vinnyogását, helyesebben a saját vinnyogásával együtt érkezett vissza a fülébe az egykori sírás, az egykori sírással az udvar, a kápráztató fénye, a végtelenben az akácok szürkésen homálylóló árnyai, a kielégíthetetlen szomjúság, a kenőszappan íze és a fulladás. Ettől aztán érezte, elérkezett a perc. Mikor is végre ő is bosszút áll.

Most a csípőjét éppen csak meg kellett emelnie, hogy a férfi meg ne mocsanhasson benne. Faszának tövére feszítette föl magát. Én, én. Ne. És nem hallotta többé a saját gyűlöletes vinnyogását. Végre. Mégiscsak meg kell fulladnia. De legalább nem a szomjúságtól, hanem a víz teszi meg, a víztől, hiszen annyit szomjazott.

Vízben végre elveszek. S amikor erre gondolt, ezt kívánta, akkor már látta, ilyen a józan, rideg külvilág. Szobájának ismerős mennyezete.

Vakargatták, simogatták a disznót, csapkodták, veregették a ló nyakát, erre tényleg emlékezett. A fiatalasszony a két hatalmas combja alá fogta be a libát, és a gigáját nyiszálta, míg roppant a kés alatt a csont, beszakadt, nyiszogott a porcokon. Még a szemét is lehunyta, míg ömlött a vér a tálba, s rúgott, lökött, vonaglott alatta a nagy, fehér, tollaktól síkos állat. Majd lelökte a sámliról. Gyöngéden beszélt hozzá, hogy „csilapodj mán, ne rugdost mán az asszonyod annyira”, egyre hangosabban becézte, hogy „jó lesz így mán, ludacska, jó lesz neked”, az állat pedig csapkodott, míg ki nem vérzett egészen. A fiatalasszony jó hosszú időre elhallgatott. Szállt a toll.

Közben akkor valószínűleg este lett. És ezt közel sem képzei, hanem valamilyen emlék, amire tulajdonképpen nem emlékezik, milyen érdekes. A disznót hajnalban, az aprójószágot alkonyatkor ölték. Nem tudta, mikor lehetett reggel, ha most meg este van. Míg föl nem nő, inkább olyan állat szeretett volna lenni, mint a disznó vagy bármi más. Nem ilyen.

Ezek szerint a gyerekeket már beparancsolták, nem zajongtak lenn az udvaron. Valahonnan rádiót lehetett kihallani, klopfolást vagy más tompa ütéseket.

Szerencsére most nem őt ütötték. Csattant a meztelen hús. A szívet hallotta ilyen hangosan, és a mennyezeten látta a meleg nyári este néma visszfényeit. Ám ebben a szempillantásban az is világos lett, hogy valaki áll a szobában.

Érezni lehetett a hirtelen légáramlatot, talán az idegen illatot.

Megkoccant az ablak.

Kihagyott a szívverése.

A fejét erre gyorsan megemelte, istenem; a férfi megfeszített válla fölött nézett ki. A cselédszoba alig volt valamivel hosszabb, mint az ágy. Valójában csak ekkor józánodott ki annyira, hogy lássa, hol van, s nem érzéki csalódás. Szemzőné, dr. Arnót Irma

valóban rájuk nyitott. Fehér, csipkekesztyűs keze világított a kilincsen, kalapjának árnyékában lebegni látszott a fehér arc. S mintha minden egyes szavához reszketegen, megerősítőn bölintana. Ez valami egészen mást jelent. Így van, igen. Kinyitottam az ajtót, és most itt vagyok. Gyöngyvér kétségbeesett, elkésett mozdulatokat tett. A valahová lecsúszott takarót magukra akarta volna rántani. A takaró valamelyik sarkát megtalálta, de valami másba bele volt akadva, s csupán nagy húzkodások és ráncigálások után engedett annyira, hogy legalább a fölébe térdeplő férfi elnyílt ülepét be tudja vele takarni valamennyire. Széles, csatagos, a bevetülő fényben felcsillámló hátára, vállára, csapzott hajától borzas sötét fejére nem jutott. Nem tudta eltüntetni.

Gyöngyvérkém, édesem, szól azonnal az ajtóból Szemzóné, aki egyszerre volt érdes és negédes, csak azért szólok be, tudjad, hogy akkor most elmegyek. S oly természetes, társasági hangon beszélt, talán egy kicsit emeltebben a kelletténél, mintha tényleg nem látna semmit, netán nem óhajtaná tudomásul venni vagy éppen nem hinné el a szemének. Esetleg azért bólogatna oly hevesen, mert helyesli.

Csak csináljátok, gyermekeim, nagyon derék. Kettő előtt biztosan nem jövök, mondta aztán halkabban. Ám ezzel meg is tört a biztonsága, amivel a szobába belépett, s mintha a látványból és az arcába csapó párás illatokból mégis tudomásul kéne valamennyit vennie. Hangjába őszinte riadalom költözött. Ha tudom, hogy alszol, akkor nem szólok be, istenkém, igazság szerint azt hittem, hogy a rádiót hallgatod.

De amint kimondta ezt az ostobaságot, megbánta. Mint aki önmagát leplezi le. Hiszen láttam, hogy sötét van. Igen, meg mertem volna esküdni rá, hogy a rádiót hallgatod, tette hozzá gyorsan. Igazán bocsáss meg.

Jaj, tessék menni, nyugodtan, válaszolta Gyöngyvér alig hallhatóan, mint aki abban reménykedik, hogy mégiscsak káprázat vagy álom, s amennyiben illedelmesen viselkedik és olyan hangokat tud kiadni magából, mintha nem történe semmi, akkor minden jóra fordul.

Felszívódik a vénasszony, eltűnik. Ő pedig váratlanul fölébred, és az egésztest elfelejt-heti. De hogyan adhatott ki magából józan hangokat. A férfi úgy meredt belé, mint aki bútordarabbá változott. Az értelmetlen súlyától és tömegétől moccanni nem tudott, lélegzethez nem jutott, nem tudott úgy beszélni, mintha közben nem lenne benne.

Moccanatlanságában ugyanakkor volt valamennyi szemérmetlen kacérkodás is, vagy kajánkodás. Ha egyszer az arca rejtve van. Bármennyire meg volt szeppenve e pillanatban, élvezte a kínos helyzetet.

Valamilyen megfoghatatlan parancsnak engedelmeskedve úgy kellett viselkednie, mint egy bogárnak, megmeredt, holott átlátta viselkedésének állati korlátoltságát. Mégsem volt ellenére, hogy valakinek, akit még soha nem látott, és legnagyobb szerencséjére most sem lát, az egész csupasz testét megnyissa és megmutassa. Tulajdonképpen sajnálta, hogy Gyöngyvér csaknem azonnal ügyesen befedte.

A végbelében, a felduzzadt és az izgalomtól felhúzódtott heréiben ott szunnyadozott a magamutogatás kívánsága, gyönyöre és visszatérő szégyene. Végül is nem tudta, mit miért tesz, s miért kívánja a saját szégyenét. Amióta az internátus zuhanyozójában végre elért a tudatához, hogy mit várnak el tőle, milyen magas üzleti értéke van annak, ha szégyentelenül mutogatja önmagát, rájött, hogy milyen magas árfolyamon jegyzik a látványt a titkos börzékön, s ezért elfogadta a leplezetlen pillantásokat, saját testének hatását illetően nem voltak többé súlyos kétségei. Magabiztosságát nem a nők, hanem a férfiak érdeklődése erősítette meg. Ám alig csapott át e testen első szeretkezésének kissé sietős, felszabadító hulláma, ifjúkorának küszöbén egy olyan nyomasztó

fantázia is meglepte, amely nem hagyta el többé, átkísérte férfikorába. Óvatlanul lepte meg. S minél jobban tiltakozott, annál mélyebbre vajt. Éles érzet kapcsolódott hozzá, s minél nagyobbak voltak a kételyei, hogy ér-e valamit ez a sok baszás, annál erősebb lett az élvezet vagy legalábbis az erős élvezet fájó elképzelése. Amitől még mélyebbre zuhant a depresszióiban.

Még ha a legkonvencionálisabb pozíciót vette is fel, hűvösen, tempósan, csaknem figyelmetlenül, mindenesetre közömbösséget tettetve dolgozott, vagy ellenkezőleg, alaposan beletérdelt, hogy fogva tartsa a nő vagináját, valamelyest mégis szabad legyen és simán közlekedjen a csikló és a méhnyak között, a mozdulatoknak legyen ereje, megmaradjon finom részletezettsége, a nő minél előbb legyen túl az első erős ki-elégülésén, ne követelőzzön, adja át magát egy folyamatosabb élvezetnek, és e munka közben óhatatlanul elnyílt a segge, akkor egy jó barát lepte meg. Annyi kellett hozzá, hogy ülepe hasadékan érzékelje a szoba hűvösét, valami légáramlat csapja meg, belesimítson a hasítékba. Egy közeli barát. Bár ilyen közeli barátja nem volt, s józanon nem is kívánta volna, hogy legyen.

Maga a fantázia inkább naiv járatlanságáról árulkodott. Nem volt arca a barátnak. Megengedte neki, holott irtózott tőle. Nem látta, hogy mi történik, de el kellett tűrnie az erőszakot. Ennyi volt a barátság. Habár fölizgatott végbelének e kielégítetlen kívánságát és titkos rettegését minden további nélkül át tudta magában váltani, megszeliődítette. Mikor szájával, nyelvével, a bőségesen kilökött nyálával átcsúszott a nők pinájából a seggük szoros lukára, s azok meglepetségükben felsikítottak. Mintha a magát nyugtatná, a sajátját keresné. Nem tartotta olyan nagyra a barátságokat.

Még csak nem is sejtette, hogy fölöslegesen érez szégyent, hiszen az önmagába visszahurkolódó, feszesen meghúzott izomköteg, a *musculus levator ani* mindenki nemi szervét és mindenki végbelét az izomzattól elvárható legerősebb szorítással összefonja.

Biztosan korán is kell kelned, szólt a sötétben Szemzőné aggodalmasan, mintha még mindig nem látná, hogy Gyöngyvén valaki fekszik.

Igen, sajnos, jó korán, valóban, válaszolta Gyöngyvér, s a szavak minden igyekezete ellenére úgy áradtak ki belőle, mint a lihegések.

Én meg akkor, ilyen szívtelen, fölébresztelek, látod. Ne félj, amikor megjövök, majd igyekszem. Nem foglak még egyszer fölriasztani.

Biztosan más érzet valakit betölteni, mint valakitől kitöltve lenni, nem fölcserélhető érzetek; az *anus* és a nemi szerv között, a félúton, azon a ponton, ahol e mindkettőt magába záró és egymást nyolcasként keresztező erőteljes izomnyaláb találkozik, nők és férfiak magukról alkotott képzete valószínűleg mégsem különbözik.

Tessék csak jól szórakozni.

Azt akartam volna neked mondani, hogy szándékosan hagytam égve a villanyt a hallban.

Irmuska kedves, tudom, válaszolta Gyöngyvér olyan nyomatékosan, mintha nehéz felfogású gyermekhez beszélne. Ez nem megy el. És úgy érezte, nyomban fölkiált. Takarodjon a vén szipirtyó. Mit leselkedik. Többé ereje nem lesz a kiáltáshoz, mert alattomos vibrálások és reszketések áradtak belé a férfiból, és beleborzadt tehetetlen dühébe. Az erőfeszítésbe, hogy ne érezze. Hüvelyének izomzatára ne terjedjen át, meg se érinthesse. Amivel önkéntelenül átvette Ágost elhárító tónusát.

Miközben nagyon mulatságosnak találta volna, méltó bosszúnak, hogy a vénasszony szeme láttára, némán élvezzen.

Hiszen a saját tónusa éppen abból állt, hogy igyekezett minden helyzethez idomul-

ni és lehetőleg mindenkinek eleget tenni. Az erőfeszítéstől, hogy most ne így legyen, még erőteljesebben telt fel a medencéje fájó élvezettel. Nem tehetett mást, szorította, szorította az anusát, a szorítás pedig azonnal visszatért a vagina ovális izomzatába, és szétáradt.

Így adta vissza saját erejével megnövelve a férfinak, s ezért az áradásnak nemhogy nem lett vége, hanem egyre teltebben csordult túl a homokos partokon. Láta maga előtt e nem is távoli, elérhető partokat.

El ne oltsd.

Nem, semmiképpen nem oltom el.

Olyan lett, akárha szülni készülne az élvezettől, a fájdalomtól tágult a medencéje, és szétfeszült. Ő maga volt a nagy folyam ágya, medre, melyet az áradó víz a sodrával, a tömegével kitölt.

Tegnap mégis eloltottad.

Véletlen volt, Irmuska, ígérem, tényleg nem fogom most már elfelejteni.

Szemzóné egy rövid pillanatra hallgatagon rámeredt. Hiszen egész más dolog valamit észben tartani, valamiről gondolkodni, és más dolog ugyanezt az orrunk előtt látni.

A férfi forróságot sugározó válla felett ő is rámeredt Szemzónére, mintha kérlelné.

De nem ment.

Annyi fény nem volt már a kis szobában, hogy láthatták volna, mégis valósággal egymásba ragadt a tekintetük. Mintha egyikük ezzel a sötétségből kiragadott tekintettel tüntetné el, amit a másik nem szeretne megmutatni, s furcsa módon egy ilyen lehetetlenség lett az egyezésük.

Akkor csak aludj szépen, mondta Szemzóné. Köszönöm neked, nagyon kedves, tette hozzá rebbenékenyen. Szép álmokat.

Igen, köszönöm, Irmuska, hangzott a sötétből a válasz tétován. Jó éjszakát, mondta túl hangosan.

S ezzel a cselédszoba ajtaja becsukódott, s utána rögtön koccant egyet az ablak a légvonatban, mégsem moccanhattak, mert Szemzóné nem ment el, motozott az előszobában.

Szólni nem mertek.

Mintha a cselédszoba és az előszoba között áttörték volna a közfalat, és a bőrükkel érzékelnék matatásának óvatos hangfoszlányait. Megriadni, szörnyülködni sem mertek, fölnevetni sem. Pedig kitört a féktelen vidámság. Magukba kellett fojtani. Tartották, fogták egymást a keskeny, rosszul rugózott ágyon, hogy eleget tudjanak tenni az igénynek. Ezzel azonban semmit nem tudtak megoldani. Mert a nő medencéjében egyenletesen sugárzott szét a reszketés, néma vibrálások hasították át, nem volt üteme, kapta, visszaadta vagy ő adta és visszakapta, ami aztán két combjában, a gerincén, mintha löknék, végigfutott; kiszámíthatatlanul rándítaná a térdét, és az agya minden rándításba fájdalmasan belelendült. Már csak ezért sem szólhatott. Jaj.

De jó. Még, fáj, jaj, de jó. Hogy fáj. Semmi mást, csak ezt tudta volna, még, fáj, jaj, csupán ezt szerette volna. Holott lelkiismeret-furdalása volt, minek hozta ide ezt a dögnehez férfit. S ezért le akarta volna állítani, meg akarta volna fékezni, el akarta volna nyelni az izmaival a rángást. Szégyellte volna a saját hangjait, a saját ostobaságát, a fájdalmát, hogy egy ilyen lehetetlen helyzetben is a saját élvezetével foglalkozik. Nem tudott megfékezni egyetlen rándulást, a sugározás sem volt megfékezhető, semmi. Jött. Fájt. Kívánta. Élvezett. Semmit nem utasíthatott el belőle, az agyvelő rendült meg vele.

Szemzőné fölfedezte a félhomályban, hogy hónapok óta nem tette el a téli kesztyűit. Mintha ezzel azt mondaná, ami sok, az sok. A saját figyelmetlensége mélységesen fölháborítaná.

A bútorokkal zsúfolt szellőzetlen előszobában magára maradt, s ez úgy érte el, mint egy megszégyenítő arculcsapás, mely nem kikerülhető, nem enyhíthető. Meg tényleg nem voltak olyan vastagok ezek a közfalak, hogy ne hallotta volna. De tartotta magát az iménti egyezséghez. Odabenn nem akartak hangokat hallatni, s neki nem szabad meghallani. Ha azonnal megy, akkor épp az egyezségüket nem tartotta volna be. Ők meg odabenn, akár akarták, akár nem akarták, dolgozott a testük, többször, egymás után, kellemetlenül nyekkent alattuk az ágy. Kényelmetlen volt már. Önző moccsánások nélkül egyszerűen nem bírták volna a test tagjai.

Szemzőné ebből ugyan sokat nem hallott, mert lefoglalta magát a dühével, a dühének azonban voltak kínos rései. Imádta a kesztyűit. Szó nem lehetett arról, hogy ne látta volna át, mit tesz és mit nem tesz vele a lélek. A fölösleges drámákat el kell kerülnie, mégis nyakig benne volt, s azt a gyanút sem tudta volna elhárítani, hogy ő maga kívánt belelépni. Míg be nem záratták vele a praxisát, két évtizeden keresztül a város egyik legnevesebb és legjobban megfizetett analitikusának számított, nevetségés lett volna, ha nem látja át. Finoman bélelt kesztyűknek kellett lenniük, melyek feszesen simulnak fel az ujjakra. Kivételes, szinte bántó élvezet érezni bennük minden ujjtővét.

Lehetetlen, ez a feledékenység tényleg lehetetlenné tesz, mondta magában, holott egyáltalán nem zavarták a saját állítólagos lehetetlenségei, átlátta ezeket is. Más mentsvára nem lehetett volna, mint a feledékenysége.

Oly erős felháborodás fogta el a szertehagyott, az előszoba különböző bútordarabjain hónapok óta hányódó kesztyűk miatt, hogy belepirult a sötétben. Ami mégiscsak meglepte. Melege lett a kék indákkal mintázott gyöngyvászson kiskosztümjében. Miközben csak legyintett erre is, hiszen holmi pirulásokkal és hőhullámokkal sem szerette volna magát megtéveszteni. Csakhogy ezek többen voltak benne, s így harmadszorra is ki kellett mondania, hogy a dühöngőt megfékezze és kielégítse az ellenőrt. Hevesen bólogatott, izgalmában mindig erősebb lett a különben alig észrevehető, mert ügyesen leplezett *ticje*. Tényleg lehetetlen, hogy mindent széthagyok és elfelejtek. Miközben közönyösen figyelte, miként csillapodik. Az volt az igazság, hogy elméjében minden egyszerre élt, és egyáltalán nem tudott felejtani. Bár nem emlékezett, mert szándékosan nem emlékeztette semmire önmagát. Mesterségesen hozta létre a felejtést.

Igenis, most fogja elrakni a nyomorúságos téli kesztyűket. Kesztyűinek híres gyűjteménye szintén túlélte a pusztítást. Nem emlékezett rá, hogy bizonyos helyzetekben milyen jól jött volna egy pár. A nyár kellős közepén a legutolsó szállítmánnyal hurcolták el a két fiával a békásmegyéri vasútállomásra. Valóságos tárgyak helyett kitárlt tárgyakat, ezekkel foglalta el az emlékezetét, vagy éppen kicsempészett belőle tárgyakat, és úgy tett, mintha valóságosan sem léteztek volna, megszabadította az emlékezetét minden olyasmitől, ami nyomasztaná. Ezt már igazán nem tűrheti. Alaposan föl kellett magát bosszantania mindenféle lényegtelen és mondvacsinált kicsinységen, csak hogy az elméje üresen emészthessen. De legyen mit örölnie. Valamiket állandóan mondogatott magában, hogy egyetlen indulatszava ne vonatkozhasson arra, amit nem tartott volna illendőnek vagy helyesnek tudomásul venni. Nem szimulálta a süketet vagy a vakot, hanem valóságosan nem látta és nem hallotta, amit nem hallhatott és nem láthatott. Megengedte, hogy szabadon hamiskodjon vele teste, lelke. Tudta, melyiknek miként kell a kedvére tenni, hogy nyugton maradjanak.

Nem maradt pillanat, mikor ne tartotta volna magát éles ellenőrzés alatt.

Önmagában elég átlátható, mechanikusan működő szerkezet az ember, ez volt a szilárd meggyőződése. A többiekkel együtt válik komplikálttá, s ez is épp elég. Egy albér-lővel együtt élni, ebben a több emberöltőnyi *Sozialgeschichte* benne van. Ezen túl terül el a lélek meg az összes mechanikus trükkje. Lélek és szociális kapcsolatok története alig érintkezik, ritkán jön létre közöttük közvetlen kapcsolat, egymás mellett írnak meg két különböző történetet. Minden pillanatban szépen szét kell hámozni az egészet. Amit mindenki minden pillanatban meg is tesz. Ez volt a szilárd meggyőződése. Szemzőné mindig is igen elvontan gondolkodott, s ha oldani akarta, akkor mások szája ízét követve negédeskedett. Majd csak ezután csapta ki a retiküljét a kezéből. Bele a fiókba. Csak úgy puffant. A fiókban volt két nagy kartondoboz, az egyikben a téli, a másikban a nyári kesztyűinek gyűjteménye. Az üvegajtó matt tábláin keresztül vetült ki a józan mennyezeti lámpa szürkésen szűrt fénye.

A pesti lakások előszobái általában formátlanok és nyomorúságosak. Mintha a magyar építésszek azt mondanák, oly mindegy, hogy hová és hogyan lépsz be. De még ez is teli volt zsúfolva a helyiség méretéhez és arányaihoz nem illő bútorokkal. Éppen csak át lehetett evickélni közöttük, s ráadásul a bútorok most kaotikus árnyakat vetettek. Akárha minden ideiglenesen állna itt, holott tíz éve semmi nem változott.

Ahogy letették a bútorszállítók. Halogatta, napról napra tolta maga előtt a feladatot, miként egy élettelen tárgyat; mintha élne még, aki helyette holnap megcsinálja. Szemző, aki neves bőrgyógyász volt, tíz évvel előbb orbánhegyi házuk napfényes fürdőszobájában kapott agyérgörcsöt egy tavaszi reggelen. Ami lefoglalt magának egy örökös tegnapot.

Szemző egyetlen meglepett kiáltást hallatva csuklott össze. Azok közül, akik a pusztulásból mégiscsak kimenekültek, azokban az években sokan haltak meg így, hirtelen. Halálával kilökött a helyéről minden kis maradék holnapot.

Neki a Személynök utca és a Balaton utca sarkán sikerült kilépnie a sorból. Jóval később tudta meg, hogy hol lőtték a többieket a Dunába.

Temetése után Szemzőné jelképes összegért átadta már államosított villájuk bérleti jogát egy sokgyermekes, vidékről sebtiben felköltöztetett államvédelmi főtisztnek, egy félnék, szőke embernek, akit társbérllőként különben is a nyakába varrtak volna. Ha ragaszkodik az orbánhegyi házhoz, akkor le kellett volna költöznie a szuterénba, s ezt azért nem. Beköltözött ebbe a Pozsonyi úti lakásba, amelyet eredeti rendeltetése szerint különben sem használhatott. Ez volt a tranzakció lényege. Legalább a lakás tulajdonjogát megtartani, amit cserébe elintézett neki az ávós. Akkor zsúfolódtak össze a bútorok. Sok lényegtelen dolog, amitől nem szabadulhatott. Holott semmire nem várt, s ezt sem öntudatlanul engedte meg egyik önmagának. Ha legalább a lakásában nem teremtett új rendet, mely hasonlíthatott volna a régihez, akkor ügyesebben titkolhatta mások előtt, hogy mennyire megalázza.

Nem az egyik, nem a másik, hanem az összes valaki, akit magával cipelt.

Úgy érezte magát, mint akinek hirtelen kinyílt minden pórusa.

Most mi lesz.

Ágost éppen csak lehelte a szavakat a fal másik oldalán, sisteregve suttogott. Tágra nyílt szemmel meredtek bele egymás arcába. Úgy vigyorogtak, mint a gyermekek, mikor rossz fát tettek a tűzre, s a következményektől rettegve meg kell lapulniuk.

Nem tudom, lehelte vissza Gyöngyvér.

Ragyogott a bőrük, égett a szemük a sötétben. Szépek voltak, vadak, erősek. És egészen másféle viharra vártak, mint amilyen most rájuk tört.

Félek, ebből nagy bajod lesz még.

Nem hiszem, de talán tényleg nem vette észre.

Minek neki az a villany.

Fél. Nem tudom.

Mitől fél.

Tőled. Nem tudom, mitől fél. Rablóktól.

De akkor hová a csudába megy.

Bridzselnek a barátnőivel.

Vagy úgy. Egyáltalán, hány óra lehet.

Szerintem fél tíz, egészen biztosan.

Honnan tudod.

Kapuzárás előtt megy, hogy még kapuzárás előtt odaérjen. Képzelheted. Nem tudnak aludni az öreglányok.

Ezen elég hangosan nevettek.

Te viccelődsz velem.

Mért viccelnék, hajnalig játszanak. Van, amikor reggel jön haza. De fogd már be a szád. Együtt virrasztanak. Nem hallod, itt szöszmötöl.

Hogyne hallanám.

Erre persze nem moccantak, csak egymás testében. Hangosan fölnevettek, boldogan.

Miért, ki halt meg.

Mit tudom én. Mindenki. Senki.

Nevetésük egyre jobban elhatalmasodott volna, ha nem fogják le egymás száját.

Bírd már ki, míg elmegy.

Nyelvük besiklott, és mélyen ledöfték. Az egyik erőszakos élvezet helyett szereztek maguknak másikat. Semmitől nem kellett tartani, biztosak lehettek magukban, hiszen egymásba voltak fűzve, el nem szakadhattak, s ez olyan volt, mint valami nem várt, nem remélt kellemes ráadás. Nem lehetett kifogni rajtuk. Átkarolt, lenyúlt a nyelv, táncolt, ölekezett, egyik nyelvtő érintette a másikat, s ezek igen érzékenyek egymásra. Öklendeztek ebben a mélységben, és alámerültek, arra eszméltek, hogy azért már éles a fájdalom, és szabadon, bántón, szemérmetlenül és ritmusosan reszket, mégis nyekben, felnyög alattuk az ágy.

Elmegy, tudom, tudom, hogy rögtön elmegy.

És megint visszafogták magukat kicsit.

Bár nem tudták pontosan, hogy mit, de együtt a lélegzetükkel. Ilyesmit mégsem lehet csinálni. Nem és nem. Csakhogy az elszánt elhatározástól mindkettőjükben fölerősödött és elhatalmasodott az érzés, hogy a testük tökéletesen függetlenítheti magát az akaratuktól. Ilyesmit még egyikük sem élt át. Minden zuhan és zúdul és omlik és rohan; rohan, holott a józanabbnál is józanabban fekszenek, illedelmesen várnak, hogy az öregasszony végre elmegy, és végre elveszíthetik a józanságukat. Talán el is ment. De nem ment el, mert szöszmötölt.

Te jószágos ég, ez a dög hallgatódzik, nem megy el.

Nem, én ismerem, ilyesmit nem csinál.

Suttogtak és figyeltek.

Valamit keres, amit nem talál.

Ezen megint nevettek.

Nem lehetett volna megmondani, melyik világuk a ridegebb, melyik a vaskosabb. Az a világ-e, amelyet e tágra meredt és az egymás arcának közeliségétől kölcsönösen elvakult tekintet fogad be, ez a közeli világ, mely az alkonyat fényeitől átszínezett csupasz falakat hol közelebb hozza, hol eltávolítja, vagy az a világ-e, mely a lábujjaktól a hajuk száláig nemcsak ridegen megjeleníti nekik, hanem kíméletlenül végre is hajtja velük a nőstény és a hím *kopulációjának* személytelen tetteit.

Bizonyára nincs, eszeveszett utópia abban reménykedni, hogy lenne a világon tökéletes szimmetria, hiú remény, ám feltehetően éppen azzal közelítették meg, hogy e pillanatban még a képzeletük különbözőségével is harmonikusan egészítették ki egymást. Még nem, most még nem, majd a következő pillanatban hárulnak el a legutolsó akadályok. Tolták maguk előtt, és gördültek vele. Testhelyzetük semmiben nem változott, mégsem maradt a régiben.

A férfi egészen kicsit, óvatosan, mintha nem is tenné, s ezt a keveset nemcsak a szomszédban motozó öregasszony, hanem önnönmaga előtt, a nő elől is el kéne titkolnia, csúszott, aztán némi várakozás után, ami nem volt több, mint meglepetség, visszacsúszott, s ez egymásba váltó két érzet élessége miatt ismét meg kellett mindent fontolnia. Amit a nő ellentétes mozgásai és óvatlanságai nem nagyon engedtek meg. Nem tudta nem megismételni. Megint és megint. Mégsem ismétlődhetett, mert arányosan nyúltak el a nő hívásának hosszai, óvatlanságaival pedig fenyegetett az önkény, és ettől egyre élesebb. Ez nem adott, ennyi igazán nem adhatott hangokat. Legfeljebb ők maguk hallhatták a lökések és a szívások cuppanásait, a nyákos váladék toccsanásait, a hasfalak csattanását. Egymásba kötözött hallásuk és látásuk csomója azonban valamiként föllazult. Önnönmaguktól való meglepetségük mintha rögzítené a szemhéjukat, fölragasztotta a pillájukat. Máshonnan láttak. A hangok pedig távolodtak, és lecsúsztak a horizont mögé.

Az eksztatikus arc ijesztő, s csupán azért lehet mégis idegenkedés vagy undor nélkül elviselni, mert a másik ember torzulásában mindenki megpillantja önnön mohóságának és önzésének ábrázatát. Tükörfolyosóba lép. Még akkor is a magáét pillantja meg, ha a sajátját erősebbnek, erőszakosabbnak vagy éppen gyöngébbnek, gyöngédebbnek képzei. Ugyanakkor oly erősek lettek a belső képek, hogy hiába látták egymást ilyen megszakítatlanul és leleplezetten, ennyire hűján minden korábbi méltóságának, szépségnek és bájnak; az önálló, egymásra nem vonatkozó, egymást majdhogy kizáró belső képeiket sem tudták leállítani. Sőt, nem csak ez. Mindketten erősen, világosan gondolkodtak, aminek a szerelmi cselekvésekhez látszólag szintén nem volt sok köze, vagy legalábbis nem voltak láthatók a kapcsolódási pontjai. A megkettőződött két világ, az érzékelés és a gondolkodás, mely különben hol összerosódik, hol áttűnik, átszívárog és átfolyik egymásba, hol kitűnik, eltűnik, felszívódik, hogy az egyik utat engedjen a másiknak, illetve az erősebbik hatalmasodjon el, a gyöngébbik pedig aláztatatosan hajoljon meg, most úgy kapaszkodott, úgy ment, haladt előre egymáson és egymásban, mint a durva, vastagon zsírozott fogaskerék, finom óramű, mely áttételein keresztül egy nálánál nagyobb szerkezetet mozgat öntudatlanul, valamit, aminek nincs neve, ami ésszel nem fölrérhető, ami nem belátható vagy roppant tömegében nem fölmérhető.

Gyöngyvér oly közelről látott bele egy idegen, sötét szempár, két domborodó szemgolyó mélységébe, kilátott egy mélységre, melynek nem volt fizikai terjedelme, fénye, már csak azért sem, mert saját óráinak világosabb látványával összefolyt. S ez olyan

képzetet keltett benne, mintha bármilyen idegen lenne is a férfi gyermekkorra, vagy legalábbis ismerős szavakkal lennének megzavarva az idegen mondatok, amivel ezt a mélységet megvilágította, mint aki minden különbség mélyén valamilyen közösre mégis rátalál. Körötte az izzadságban szétázott arc fényesen sötétlett vagy világított a vastagon csillámló szemöldök meredek vonalával.

A szemöldöke, mondta magában. S talán tényleg ez lehetett az egyik lehetséges magyarázat. Hiszen a szemöldökük hasonlított, mint a testvéreké. Ráfolyt, rányomódott, lenyalta, nyalta, s miközben felnyalta a homlokáról a lecsorgó izzadságcseppeket, a nyelvével gondolkodott ezen, mert egészen másféle ízt érzett, mint amilyenre az illat alapján számított. Ami normális emberi nyelvre lefordítva azt jelentette, hogy valószínűleg mégsem érti, talán félreérti, s akkor megint csak vágyképeket kerget. És még ennél is erélyesebben borult rá a mennyezet, amihez egy másik gondolat tartozott; a repedései és a baljós fényei.

Rohadt kis szobájának mennyezete éppen most szakad rá, dőljön össze a rohadt kis szobája. Ha engedi, ha nem dobja föl magát. Tiltakozott benne minden kis moccanás. Ahonnan nem tud kitörni, nem engedik. Mert mégsem jó neki, mindent rosszul csinál. Feszítette, pattanjon szét a szobája, amelyben mindig túl közel voltak a falak, és a bőrét dörzsölték le. Ha legalább az öregasszony mielőbb megdőglene. Éppen csak süllyedt, éppen csak emelkedett, jó, legyen úgy, ahogy ő akarja, jó, megint csak engedett a férfinak.

Soha nem lesz vége. Bár nem tudta volna megmondani, hogy a pillantásával, a gondolataival, a tekintetével, a mondatok és a szavak töredékeivel a látványnak vagy az érzeteknek melyik emeletén tartózkodik. Lebegett a homoktól zavaros, villódzó vízen, és ült a poros udvaron, ott ült, ahová lebaszták, és még csak levegőt sem kaphatott. Már csaknem teljesen besötétedett. Nem tudta, hol van. Ezt a helyet kereste, vagy ezt az érzetet. Valójában nem is láthatott volna már a mennyezeten semmiféle repedést. Mindig is ezt kerestem, gondolta, bár nem tudta, hogy ez most mire vonatkozik. Nem a férfiről vonatkozott, az biztos. Ez a férfi, furcsa módon, nem érdekelté többé. Egy alkonyat utáni pillanat, ám még annak előtte, hogy este lenne, s a férfi ennek a pillanatnak a része lett. Tekintetével talán megállított valamit, s ezzel világított be magának egy nem látható tájat.

Szeretlek, szerette volna belekiáltani. Nem tudta, vajon kit. Mintha egy pillanatra mindenki fölvonult volna, aki eddig benne járt. A föld forgását kellett volna leállítani, hogy ne törjön rá az éjszaka. Nem tudott visszatérni ahhoz a személyhez, aki most kitölti. Nem tudta, ki ez. Még mindig nem tudta. Miként méhének szája, a szobácska ettől a hangos vágytól tágult óriásira, hogy magába nyelje az egész lakást az összes kacatjával.

Ütemesen egymás szájába lélegeztek.

A férfi az egymásba lélegző szájak ritmusától vezérelt óvatos mozdulásaira összpontosította a figyelmét, nem az érzetekre és főleg nem az érzéseire. Volt egy belső tekintete, amivel látta. A viszonylag hosszú hüvelynek s az izgalomtól rövidülő és vastagodó fasznak, látta, teljesen ellentétes lett a hajlásszöge. Érintkezésüket feltehetően ezek az adottságok tették kivételessé. A hüvely fölfelé ívelt, a fasz pedig, akárha fejének vértől megnövekedett terjedelme és súlya húzná, lefelé, akaratosan meghajolt. Szigorúan és konokon ékelődtek egymásba. Minden húzással, minden lökessel kölcsönösen növelték egymásban a feszültségüket.

Gazdálkodott vele. Ilyen kicsi mozdulat nem adhatott át a falon hangokat. Már csak

ezért is indokolt volt résen lenni. Mintha egyszerre két világot irányítana. Ezek nem egyformán elasztikusak. Tudta, hol tart s mit kell tennie, hogy a reális világot ne sértse fel. Láta, meddig hatolt, az utat, mely mögötte s ami még előtte áll. Nem engedhetett a nőnek, aki görcsösen megszakadó, egymással sem egyeztetett, hisztérikus ütemekben rángatózott volna alatta. Úgy tett volna, mint aki megadón demonstrálja, milyen jó neki, s ettől aztán nem lehet eljutni sehová vele. Csípőik csontja többször, szinte kellemetlenül ütközött. Tulajdonképpen ez volt az első, amire az uszodában fölfigyelt, a nő csípője.

Amint megnyúlt a törzse, amint jött ki a medence vizéből, amint a csöppek visszaperegtek, megragadtak fázós, barna bőrén e csont körül. Most mégis inkább a fájdalom. Bár látott vele, a bőrével, a faszával, jobban látott velük, mint a szemével; testének nem volt különálló terjedelme, nem maradtak részei, tagjai, s ezekben nem válhattak el egymástól, nem önállósodhattak az érzetek. Fehér volt a legerősebb. Ki kellett volna vennie a faszát, legalább egy pillanatra, hogy lássa, gyönyörködhesék benne, hiányzott. Sötétség a fájdalom. Fehér párnahuzat világította át minden érzetét; a szűkülő és táguló arc körül a besüppedt ráncai és árnyai csaknem bántóan világosak. A lélegzet hangjára megnyíló ajak, a belappadó, finoman záródó és nyíló orrlukak, az alig hallható, fájdalmas sípolás a fülében. Még most is csinálja.

Még mindig csak csinálja, gondolta nem kis indulattal. Mintha meg akarná győzni. Vagy önmagát. S rögtön ott volt a világító elhatározás. Nem hagyom. Bőrt sem érzett többé, csupán az átáradó hőt, s húst sem érzett a bőr alatt. Ez az egyetlen, ez a valahonnan már ismerős feladat maradt. Sötétségbe ért, szétömlött a minden moccanásra toccsanó pina átható illata. Meg kell oldania, vagy legalább módszert keresni hozzá, ha már eddig nem sikerült. Túljárni a nő eszén.

Az alatta fölbugyogó talajból előbukkanó, kipattanó, visszahulló fehér köveket is látta. Felforr, buborékokat vetett felszínén a víz, ami pontosan olyan volt, mint a teste alatt az omlás érzete. Miként a többiek a gomolygó gőzön át, úgy figyelte. Ügyelnie kellett minden mozdulatára, hogy megkerülhesse a nő tettetéseit, találjon egy kis rést. Ezt azonban inkább úgy érzékelte, mint akinek valamin át kéne törnie. Még arra is gondolt, át kell hozzá törnöm, mert egyedül nem tudja magát kiszabadítani, megtartani. Kicsi volt a valószínűsége, hogy ez sikerülhet. Vagy legalábbis valaki leszólt idegen hangon a másik emeletről, mielőtt lezuhanna. Hiszen tudod. Már csak azért is tudta, mert a szikkadt cserjék, amelyekben az imént még megkapaszkodhatott, egymás után buktak át és tűntek el a mélységben. Nincs hová kapaszkodnia. Mikor az apja magára hagyta, az internátus igazgatójának az volt az első mondata, hogy ez a vidék nagyon szép, *sans doute*, de ne kábítsa el, mert nem veszélytelen, s ezért se nyáron, se télen, se nappal, se éjjel ne tegyen egyetlen lépést sem egyedül. S hogy megértette-e.

Csak föld van, amely most omlásával elnyeli. Miként érthette volna, mit érthetett, ha egyszer sem hegyomlást, sem lavinát nem látott még. Azon gondolkodott, milyen irigylésre méltó képzetek vannak egy gyereknek a veszélyről. Nem kérdezte, hol akar kikötni, hová menne vagy miként szeretne innét hazakerülni. Most aztán itthon leszek, gondolta, amikor a föld megmozdult alatta, és még csak meg sem érthette, miért mozog. Az elme ijedten ágaskodik, a teste azonban józanon cselekszik helyette, amikor bajba jut. Párnába markolt, ám a kezében ott maradt az omlás hihetetlen érzete.

Csak akkor tudok áttörni, persze, ha engedem.

Szemzőné kezében csörrent a kulcscsomó, de még ki sem léphetett az ajtón.

Ment fölfelé a hüvely bordázatán, erősen, s minél inkább följutott, annál nagyobb lett a feszültség, amelyen még mindig úrrá kellett lennie.

Maga előtt látta a sziürke kőlépcsőket, ezek vezették. A lökések erejénél mindig fontosabbnak tartotta a lökések biztonságát, határozottságát, fontosabbnak, hogy ne legyen benne semmiféle önös szándék, hanem inkább résenlét, aminek viszont az volt a feltétele, hogy lássa át, milyen közegben mozog és miért teszi. Éles helyzetek igénylik a legnagyobb körültekintést.

A körültekintésnek azonban elkerülhetetlenül nagy a bõjtje.

Élég magasak voltak ezek az idõtõl kirücskösödött lépcsõfokok. Mintha arra kényserítené duzzadt faszát, hogy éppen csak érintse, éppen csak húzza át a hüvelyfalán, akárha összerántaná, holott kitölti, s a lökések kezdõpontjain és végpontjain adjon még külön hangsúlyokat. Nem voltak kikoptatva a lépcsõk, mintha soha nem is lépett volna rájuk senki, ez volt bennük az érdekes, hanem inkább szivacsossá váltak. Ami azt jelentette, hogy az idõ inkább rágott, mint koptatott. Belereszkettette magát a hüvelybe, amivel nemcsak a bennelét érzetét, hanem a merevedés érzetét is megkettõzte. És még azt is átlátta, hogy nem a végtelennek kell nekivágnia. Rövidek a távok. Józanon látott egy sima tetõt, az utolsó lépcsõfokot. Jelezte, most indulok, amivel minden lökésnek rituális hangsúlyt adott, kiragadta a monotóniából. És jelezte, még tovább mehetnék benned, holott nem volt tovább, de éppen a képzeletnek kellett utat nyitnia. Akár meg is tudta volna számlálni a lépcsõket. A tetõ aztán mélyszürke égboltba ért, vastag felhõkkel érintkezett, mocsanatlanul. S hogy tényleg ne vétse el, megfeleljen e lépcsõfokoknak, a lökések hosszán valamelyest nyújtani, ám váratlanul változtatni sebességükön.

Durván akasztották egymásba a kapkodó ajkukat, ami viszont mindkettõjüket késületlenül érte.

Amikor Szemzõné kilépett az alkonyati fénytõl még derengõ hatodik emeleti folyosóra, õk egymás ajkán megcsúsztak, megkapaszkodtak a fogukkal, haraptak, hogy megmaradhassanak. Csókolták, telten és síkosan, amitõl az ínükig fölcúszott az ajkuk, mintha maguk elõl ennék föl az útjukat, és nincs tovább. Egymásba meredt a két úr, egymáson megtapadt. S hogy ne fulladjanak meg, mégis szét kellett rántani. De amikor a néma, az egész napi forróságtól befülledt folyosón a sima és sötét tõlgyfa ajtót doktor Szemzõné behúzta maga után, már torkuk szakadtából ordítottak a cseléd-szobában. A rideg falak nem fogadtak be semmit.

Gyorsan, ügyetlenkedve dugta be a kulcsot, a zár ideges, kettõs kattanása visszhangzott a lépcsõház üveghasában. A nõ a vinnyogásból megszakadó, kicsi ütemekben csúszott sikoltozásba, egyre följebb, de telten. Félõ volt, a torkán valami megszakad. De megtört, s újra indult fölfelé, most jóval mélyebb hangfekvésbõl, tömöttebben, a férfi pedig egyenletesen, laposan, véget nem érõ bõdüléssel takarta le; egy ideig együtt haladtak, amíg lassan bõgéssé nem változott. Ez olyan erős volt, a talpából, a hasán át a mellkasába áradt; spermája olyan lökésekkel csapkodta, döngette méhének duzzadt garatját, hogy megint a fejét kellett tõle csapkodnia, amitõl a hangjátéka egy idõre megszakadt. A második becsapódás volt a legerõsebb.

A harmadik aztán jóval késõbb, némi szünet után érkezett, s az elõzõ kettõt valami-ként jótékonyan, csaknem gyöngéden eligazította; természetessé tette, hogy az imént elsodorták, és a sodródás részévé változott. Kavics lett belõle, könnyû csónak, szalmaszál. Talán ezért volt a leghálásabb. Mintha megbizonyosítaná, hogy az elõbbi kettõ tényleg megtörtént vele. Sikoltozott, ordított még, ám ezt már hallotta maga is. Rö-

videket, a bugyborékoló hörgéshez egyre közelebb, amit oly nagyon kívánt magától és a férfitől. Ezt azonban a lépcsőházban már nem lehetett hallani. Visszhangosan kop-pantak Szemzóné kis léptei a fekete és fehér kerámiakockák sakktábláján.

Különben is, mintha csak tüntetően utánakapna, utána szólna egy elveszített élvezetnek. Nem. A világ elveszített ütemének szólna vissza, mielőtt a sötéten ásító mélységbe hull. A szívás és a lökés még kitarzott a tudatában, de semmi más. Amire a férfi bőgése is megszakadt. Őt a sötét, a süket föld temette be. Állandó résenlétének az volt a bőjtje, hogy ilyenkor túlon túl világosan látta önmagát. Nem tudott, ezzel sem, nem tud értelmet kölcsönözni a létezésének. Mintha kötelességszerűen áttekintené életének hiábavalóságait. *La tristesse qui régnait dans la maison vide*. Mély torokhangon akadt fönn vele, mely az imént még tágította a bordáit, földuzzasztotta, teljesen igénybe vette a mellkasát.

Ennek az egész baszásnak nem találta az értelmét. Hogy minek csinálja. Minek csinálta egyáltalán, és miért ismételteti.

Bórének melegében megérezte a nő mellét, mert a megutált semmiből, ebből az ürességgé kifordult világból kezdtek kibontakozni a részletek, amelyeknek mégsem tudott ellenállni. A lélek gyöngesége. Vagy talán a végső élvezetben rücskössé keményedett óriás bimbók éreztették meg vele, hogy bőre van. Akaratának gyöngesége. Testük folyt, csúszott egymáson és egymásban, egymásban roskadtak össze hirtelen, és a szoba rideg csöndjébe lélegeztek ki hangosan.

Forróság volt, és csípett, égetett, minden tagjuk belülről lobogott. A többnapos dörszölődéstől a nőnek égett a szeméremajka, fáj a hüvelye, a férfi pedig megint fájdalmasan érezte a berepedt kantárt a makk alatt. Nyílt seb dörszölődött nyílt seben. Megint csak jajgattak, mert jólesett tanúságot tenni erről. Sírtak, fuldokoltak, sóhajtoztak, fulladtan szuszogtak, jajongtak, fújttak, sziszegtek egymás fülébe, mint akik mégsem csillapulnak. És a férfi még mindig lustán, lassan lökött, tulajdonképpen önnön ürességétől elteltén és kétségbeesetten. Mindaz, amit csináltak, nem volt sem kormányozható, sem ellenőrizhető, bár annyi már visszatért figyelmes öntudatukból, hogy lássák az újabb áradást. Egymás fülét, orrát, ajkát harapdálták, még a fogát is. Egymás hátát karolva szorongatták, simogatták, karmolták, nyomogatták, szorítgatták a másikat, hogy minden nyomjon mindent, ami ilyen sima és szétoldódott a forróságban, csont a húst vagy a hús a csontokat. Mintha azt mondogatnák, összeroppantak. Mintha azt mondogatnák, jaj, miért nem ettelek meg, megeszlek, lerágom minden kicsi csontodat és porcodat. De annyi lélegzetük nem maradt, hogy ennyi mindent egyszerre megtegyenek vagy kimondjanak. Ez már inkább a féktelen vágytól megtisztult öröm volt. Volt rá okuk. Mintha négy hosszú nap minden kínjával és ügyeskedésével végre sikerült volna valamilyen hihetetlen akadályon áttörniük.

Visszanéztek odaátról. Fájdalmasan tomboltak és tocsogtak a sikerükben, amely végül is a véletlenek áldásaként hullott az ölükbe.

Ha Szemzóné nem lépett volna be. Átvillant az agyukon, hogy itt járt, ám inkább úgy, mint valami teljességgel valószínűtlen jelenség. Azonnal félre is sodorták, hiszen visszahallották a saját eszeveszett ordítózásukat. Istenem, talán el sem ment, talán mindezt hallja még. Holott a kiismerhetetlen gondviseléshez és a végzethez tartozott, hogy elment. Ahogy ment vissza a pulzusuk, testük sikerének tudata erősödött. Távoli körvonalaival, halovány és rendezetlen képeivel megjelent a múlt, és különválasztotta volna őket. Fokozták, késleltették, elmélyítették az örökös jelent a ritmustalan,

elégedett, egymásba csapódó és egymásból születő hangokon, hogy valamiként föltartóztassák a szétbomlását.

A *tensio* sem egyenletesen csökken, oldódik, mire a pulzus nagyot zuhan, ám az előző *contractura* ritmusának helyét keresve megint visszakapaszkodik, nem találja, ismét zuhan valamennyit, idegesen kitart, igyekszik stabilizálni önmagát ezen az alacsonyabb szinten. Az örökös jelen ebbe aztán beleroppan, de sem a múltat, sem a jövőt nem engedi még betörni. Ez volt a boldogság, a híres boldogság, mely szintén nem függetlenítheti magát a fiziológiától, bár nem azonos vele. A szív ütései mindenesetre ki vannak feszítve a változó igénybevétel különböző lehetőségei és a sinustest genetikusan meghatározott ritmusa közé. Az egyik oldalon a lehetőség, amelynek a szív mindig készségesen utána megy, a másik oldalon az adottság, amelytől nem tud elszakadni; a személyiség alapritmusa, amelyhez mindig visszatér. Most a különböző ütemek, a különböző szintek között reszketett, csúszott mindkettőjükben. Ha boldogságot érez az ember a másik lélegzetvételében, akkor még boldogabb lesz a lélegzetvétele, és azt sem véletlenül éri, hogy rögtön beledöglük. A kitégult és felázott pórusok, az egymáson elcsúszó tagjaik, a megglazult izmok és hajlatok, a villanásokkal áttörő emlékezet, az alig meglegelő körvonal, az egymásba átolvadt, forrón fájó ölük, az átható illatok.

Odakinn mozdult a meleg este, néha meglökte, behúzta, ismét megnyitotta a fejük felett az ablakot. Lusta szívásaival és lökéseivel éppen csak áthajtott a csupasz, izzadságtól belepert testükön egy frissebb légáramlatot. Jellegzetesen városi illatot hozott magával, amelyben megéreztek a vagina, a bőséges női *ejaculatum* és a visszacsorgó sperma idegen, súlyos illatát és az egymásba keveredett izzadságukat. Figyelmeztette őket valamire, ami kitartott körülöttük, és alig változott.

Nem volt többé lecsószaga a sötétnek, az biztos. Erősebb lett a hűlő falak illata, a meglocsolt növényeké, az udvaron tárolt szemetesedényekből felpárázó édeskés bomlásé.

Rajongva, a férfi iránti bámulattól ittasan Gyöngyvér szólalt meg először ebben a kivételes, kissé idegenné lett nyári éjszakában. Bár e pillanatban nem tudta pontosan, kihez beszél, s így a hangjában egy árnyalattal talán mégis több lett a távolságtartás.

Olyan voltál, lihegte az idegen sötétségbe belekerekedett és a közelségben erősen bandzsító szemmel, olyan vagy, mint egy technikus.

S amint kimondta, két keces lábfejét erőszakosan beleakasztotta a férfi térdhajlatába. Valamilyen meghatározhatatlan, vidám, féktelen, vad erőre kaptak ellazult tagjai. Különálló, idegen lelke tombolt. Külön élvezte, hogy kimondta végre. Holott korábban eszébe nem juthatott, hiszen nem volt annyi tapasztalata róla, hogy szavakkal adjon alakot a férfinak magában. Talán azért volt annyira jó a szó, mert önmagát leperte meg. Ölével erőszakosan beléfeszült, csípőjét lökte, fölfeszült. Ellazult hüvelyében immár úgy érzekelte, mint valami mozdíthatatlan tőkesúlyt. Énekelni fog. Kihajózhat vele a nyílt tengerre. Elsüllyedne nélküle. A tiéd lett, vigyed, sügta a lelke játékosan és féktelenül. S az övénel jóval súlyosabb és terjedelmesebb testet egyetlen heves mozdulattal lökte és kormányozta, befördította maga alá.

Ismét roppant az ágy, de most aztán már roppanhatott; csattant, döngött egymáson a testük. Csaknem sikerült a teljes fordulat.

A férfi talán önkéntelenül, de erélyesen segítette ebben, mégis lecsúsztak az ágyról valamennyire. Hogy ki ne csúszszanak egymásból, Gyöngyvérnek az ölét kitarva kellett fölé térdelnie. Talán a hirtelen helyzetváltoztatástól, az általános testi kimerültségtől, a tartós izgalomtól vagy valami egészen mástól erős hányingere támadt. Sikerült ugyan

megfékeznie, ám a szájjüreg savanyú ízzel telt el. Egész teste megvonaglott az erőfeszítéstől, hüvelyke a vonaglástól rázáródott, ettől meg libabőrös lett a karja, a háta, a melle, mint aki utólag érti meg, mi történt a megelőző órákban. Mint akinek a haja is égnek mered; beleborzongott, hogy mi történik. Kezével az ágy keretébe kapaszkodva felhúzódkodott, és szabályosan beléült. Amint elébb szavakkal, most a testével kerekedett fölébe, s valahonnan, nagyon messziről nézett le rá. Mintha nem is értek volna semmiféle végpontra el, nem a teljes súlyát engedte vissza, hanem ismét csak süllyedt, emelkedett. Közben száját is elnyitotta, jöjjön ki a kellemetlen íz, akár hangosan bőföggje föl, a medencéjével, a kitágult ölével ásított belé. Az egész nő nem volt más, mint egyetlen meglepő feltárulkozás. Ágost nem térhetett ki előle, és nem tudott betelni vele, holott elteltnak érezte magát. Valósággal élmelygett, valójában nem kívánta, vizelnie kellett volna, szomjazott, fájt, menekült volna belőle és előle, száraz volt a szája, és jólesett volna megmozgatni a tagjait.

Ugyanakkor mindketten egyszerre, durván, mélyen nevettek föl. Mindketten egyszerre érzékelték, hogy most meg a közös elteltségükben egymás foglyai.

Te tisztára megőrültél, mondta a nevetéstől ocsúdva a férfi, ami rendben is lenne, de minek kell ilyen butaságokat mondanod.

Már milyen butaságokat.

Hát ezt a technikust.

Mi ebben a sértő.

Lélektelen.

Nekem tetszik, találó és kész.

Ha nem tetszene, akkor bizonyára nem mondanád, válaszolta a férfi a nő ütemétől tagoltan. Én arra vagyok kíváncsi, miként jut eszedbe egyáltalán ilyesmi. Immár erőteljesebben lökött, végre megint tudta, mit csinál. Annyit látott, hogy Gyöngyvér könnyedén megrándítja a vállát. S furcsa módon Ágost ebben a könnyed vállrándításban ismert leginkább önmagára. Forró, illatozó, lucskosan szétlágylt öle csökönnyösen megmaradt a maga üteménél, nem csillapult. Csökönnyőségükben is hasonlítanak. Mélyen beléköszött, s mikor a körív végére ért, a férfinak kellett belélöknie, ám ekkor már el is emelkedett.

Nem várta be. Egyszerű, válaszolta a nő szinte egykedvűen. Kicsit úgy érzem magam, mint akit rendesen megszerelnek. Semmi több.

Az volt a furcsa, hogy még különösebb elhatározásra sem volt szüksége ahhoz, hogy kimondja. S mivel a férfi a meglepettségtől nem tudott válaszolni, hisz ő maga is mindig kész volt a száraz és illúziótlan válaszokra, a nő egy idő után hozzátette még, hát ezért.

Még jó, hogy nem montőr vagyok.

Az meg mit jelent.

Nem mondod komolyan, hogy nem tudod.

Honnan tudnám.

Szerelőt jelent, ha tényleg úgy gondolod, hogy szerelő lennék.

Nevetgéltek, és figyelmesen, csaknem bizalmatlanul, kissé hitetlenkedve vizsgálgatták egymást a sötétben. Most már tulajdonképpen úgyis túl voltak mindenben. Visszamenőleg nem lehetett volna az egymástól megszerzett élvezetüket elrontani; elvenni sem. A férfi úgy látta, mintha elérhetetlenül messzi lenne tőle ez az idegen lény. Meg eddig sem értette, miként került hozzá valaki ily közel, ha ennyire másféle világból való és ráadásul nő. Sötét foltként ingázott fölötte a mennyezet visszfényektől világosabb síkján, feldúlt, rövid hajával vad medúzafő. Holdlakó. A nő tekintetében pedig a ha-

sonlóképpen elérhetetlen vonások éles csillámlásai; lenn a forró mélyben a vastag száj, a vágott áll, a homlok, az erős ornyereg. Mit kívánhat egy ilyentől. Miért mégis az örökös kívánczossága, ha egyszer a nőktől akár egyetlen pillanatra, mégis mindig többet kaphatott. Nehogy valami rosszat, valami ellenségeset, mindketten vigyáztak, nehogy most már valami tényleg végleteset mondjanak.

Jó, akkor legyen mérnök, ezer bocsánat.

Ezt nem tudod így helyreütni.

Főmérnök, kiáltotta vidáman, ez az utolsó ajánlatom.

Nem, nem, gondold meg jól, mit beszélsz.

Ezek szerint mégis csúnyán megbántottalak.

Elengedte a hüvelyével, holott a férfi inkább arra számított, hogy gyöngédségi rohamokkal fogja helyreütni. De mintha inkább azt mondaná, ha ilyen indokolatlanul érzékenykedik az igazság miatt, akkor csak menjen, amerre lát.

A fájó hímtagja kicsúszhatott. Valósággal kiugrott a levegőre, egész hosszában belerendült visszanyert szabadságába.

Azonnal nyúlt volna utána, hogy kíméletesen visszahúzza a makkjára az előbőrt; még a levegő hűvösebb érintése is fájt, ám éppen nem érte el. Ezt sem lehetett kiszámítani, semmit. Gyöngyvér végigvetette magát a testén, és nagyot nyekkentek egymáson. Éles körmeivel a vállába kapaszkodott, egész finom pillésúlyával rátehenkedett. Síkos hasuk közé szorult be a fasz. Beszorult kezét is alig tudta kimenteni. Valami kis hűvös szellő fújdogált el. Ágost a sarkával, Gyöngyvér a lábfejjével érintkezett a hűvös, a kijózanító, a közömbös padlóval.

A Dunán jött át a szellő, hozott magával valamennyi vízszagot, a Margitszigeten el-telt mindenféle növény meg virág illatával. Hallgatták, amint az épület túlfelén csörmpölve indul a tizenötös villamos, és a Sziget utcánál kettőt csönget.

A lakók persze ebben a házban sem csukták be többé maguk után a kaput, s ezért a lépcsőház üveghengerében fölerősödtek az utca hangjai.

Szemzőné abban a pillanatban lépett ki, amikor a kivilágított, üres villamos továbbindult a lámpafénytől foltos Pozsonyi úti fák között.

Ez így tényleg fáj, ne is haragudj, mondta ekkor a férfi kicsit hangosabban, ám semmit nem tett azért, hogy megszabaduljon a tehertől.

Jaj, nekem is, vinnyogott a nő könnyedén. Szerintem túl nagy vagy nekem. Ami úgy hangzott, mintha súlyos szemrehányásait most hízégsbe rejtene. Tudta jól, hogy a férfiak mit szeretnek önmagukról hallani.

Ezt meg hogyan értsem, kérdezte a férfi ingerülten és hűvösen.

Értsed úgy, hogy teljesen kidörzsölődtem tőled. Fáj nekem. Egyszer valamit el fogok mesélni. El fogom mesélni. És lélegzetvételnél szünet után azt kérdezte, hogy a férfi szeretné-e hallani. Mintha a másik közben valamilyen titkos forrásból értesülhetett volna arról, hogy ő mit akar neki elmondani.

Nem, most nem szeretném. Hallgassunk inkább.

Azt jelenti, hogy megint halálosan megbántottalak.

Nem bántottál meg, válaszolta a férfi, csak éppen kijelentéseid jórészt értelmetlenek. Például a szemem színe sem kék. Mit lehet erre mondani. És ha tudni akarod, akkor inkább te vagy túl követelődző, túl heves. Azt hiszem, inkább ennek köszönheted. Semminek nem adsz időt.

Gyöngyvér ettől egy pillanatra megdermedt. Nem értette a hang váratlan hűvösségét. Mint aki igyekszik, mégsem foghatja fel, hogy mit mond ez az illető, s ezért aztán nem kell vele törődnie.

Figyelj, folytatta hevesen, egyszer az történt, azt akarom elmesélni, hogy tökegyedül maradtam az üres kollégiumban.

Erről beszélek, próbálkozott a férfi. Mintha attól tartanál, hogy valamit elveszítesz, végleg, ha most nem mesélsz.

Akár akarsz, akár nem, akkor is el fogom mondani. Két napig nem csináltam mást, úgy tettem, mintha olvasnék, de közben állandóan dörzsöltem magam. Elhallgatott, mert mégis arra számított, hogy a férfi érdeklődése fogja továbbsegíteni a mesében.

A férfit e pillanatban azonban tényleg nem érdekelte, hogy ő mit csinált a kollégiumban. Hozzá akart jutni végre a faszához. Már nem is föltétlenül a fájdalom miatt. Megbántottsága dühödten dolgozott, meg vissza kellett volna húznia, hogy csillapodjék a merevedése. És a két dolog össze is tartozott. Mintha úgy döntene, legyen ennyi elég ebből. Eddig is túl sokat adott magából. Nyomasztóan hatott rá, hogy nemcsak testileg nem tudja megkerülni a nőt, nem tud rendesen fölébe kerekedni vagy hűvösen kikerülni belőle, hanem még fizikai és lelki károsodásokat is el kell viselnie. Egy ilyen bőséges és erőszakos magömlés különben sem volt számára kívánatos. Vagy legalábbis ritkán engedte meg magának. Az volt a meggyőződése, hogy túlzottan erősek a magömlései, s ettől zuhan aztán súlyos depresszióba. Ha ellenben visszafogja, akkor úrrá tud lenni kedélyének hullámzásain. Nem vallhatta be magának, hogy a kölcsönös és egyidejű ejakulációban megnyilvánuló közösség vagy bármilyen túlzott emberi közelség taszítja, undorítja.

Akarata ellenére most már tényleg ne történjék semmi. Gyöngyvér azonban minden ízével hevesen és makacsul ráfeszült, s hogy mégse érezze annyira bántónak a tapadását, ellazította a tagjait, gyöngéden, óvatosan rádörzsölődött, dörzsölgette rajta önmagát. Igyekezett, vigyázott rá, ne fájjon neki annyira, bár őszintén szólva nem értette, hogy mi a csuda fájhat egy férfinak. Egyetlen férfi sem mondta még, hogy valamije fájna vagy fájhatna. Érzéketlenebbnek is érezte őket önmagánál.

Közben egymás izzadságának bőséges lucskán csúsztak, s ez azért mindkettőjüknek igen jólesett.

Kicsit hasonlóan ahhoz, ahogyan az internátusi neszezésekkel teli sötét hálótermében titokban élvezte önmagát, legörbedt fasz a másik test csúszkorálódásától lassan rászorult a combtövére. Amitől persze nemhogy nem csökkent, erősebb lett a merevedése. Lemeztelenített makkja folyamatosan érzékelte saját combjának ismerős nyomását, miközben kiszámíthatatlan ütemben érintette a nő feszes hasa, éles szálaival a sűrű fanszőrzete; csúszott a kifordult, síkos szeméremajkán. A levegőből ki lehet hallani, ahogyan mások önmagukat élvezik. Számára a közösködésből vagy az emberi közelségből ennél több azért nemigen volt elviselhető, legalábbis hosszú távon nem. Gyöngyvér pedig éppen ellenkezőleg, nem tudott betelni vele, hogy van a világon egy másik ember, rádörzsölődött a mellével, a vállával, külön a nyakával, a nyitott, üres ölével, semmi ne maradhasson ki, a kemény kis hasával. Ami egyszerre volt rituális és hisztérikus. Aztán mintha a legfőbb kényeztetés következne, a szájába szeretné venni a faszt, hogy a nyelvével és a nyálával nyelje el. Neki is fáj. Megmerítkezett, legszívesebben meghemperedett volna benne. De csak hagyta, bámulta, amint a szája előtt követelődzön fölmered. Legszívesebben ő is a két tenyerét szorította volna be, vagy langyos vízzel öblítette volna. Egy zuhany rózsáját fordította volna magába, de nem közelről. És még a nyelve hegyével sem merészelte megérinteni, mert érezte, hogy akkor rögtön fölinná, vérét is ki kéne belőle szopnia. Bár megkönnyebbedett, hogy mégsem mesélte végig a történetet, görcsölt a méhe. A történet a kollégium üres zuhanyozójában folytatódott. Majd máskor. Amikor Irénke visszaérkezett. A vastag fan-

szőrzetével kente, a csiklójával rádörzsölődött, rákenődött, aztán mégis inkább a nyelvvel kotorta körül, bele a herékbe, az ajkával kente a nyálát és a közössé elegyedett váladékokat, de nem vette be. Körülnyalta és körüljárta. Ez nem volt játék, és nem is hatott játékosan. Egyszerre jelent meg a kétféle késztetés és egyenlő erővel.

Reszketett érte, és a kívánságtól rettegett. Aztán hosszú, hisztérikusan fölfokozott pillanatokra, mint a pióca, beletapadt a férfi húsába. Az volt az igazság, hogy ezt a faszt már csak Irénke miatt sem merészelte volna minden további nélkül a szájába venni. Helyette inkább a férfi vállába harapott, a kemény hasába több helyütt, a combja hajlatába, rágta. S mintha leggyöngébb pontjához térne vissza, melyet immár időtlen időkkal előbb fedezett föl magának, csaknem a hónalj tövében harapdált bele mellének kemény izomzatába.

A harapdálásoktól az izom itt megfeszült, és a férfi minduntalan felszisszent, seggének és vállának izomkötegei belegörcsöltek, egész teste tiltakozott, csak a talpa és az ágyéka nem és gerincében a csontvelő. Mintha kegyelemért könyörögne, ne, ordította, ne, s hogy ne ilyen hangosan, beharapta az ajkát. Szégyenletesnek tartotta volna ennyi élvezetet bevallani. Nem vette észre, hogy éppen az ellenkezője történik, mint amit elhatározott. Mert nem adta ugyan meg magát a kéjes fájdalomnak, s még a faszát is sikerült egy pillanatra visszaszereznie, ami nagyon jólesett, hosszú távollét után marka erős melegében talált vissza vele végre önmagához. Meg akarta volna tartani, hogy kicsit ő maga kényeztesse, fedje, védje, ám a következő pillanatban kiderült, hogy valójában azért kellett így a markába kapnia, hogy a nő, aki valóságosan birtokolja, biztonságosabban ereszkedhessen vissza rá. Bár alig érintette. Ilyen tágra tudta magát nyitni. S akkor meg miről beszél.

Nem is engedte volna egészen magába, mintha forróságát, simaságát és mélységét nem is lehetne kitölteni. E pillanatban akárha mindketten inkább saját magukkal lennének elfoglalva, mint a másikkal. Élesen elváltak, éppen csak megmaradtak az érintkezési pontjaik, alig volt egymáshoz közük, holott ténylegesen szertefoszlott, megszűnt az önrendelkezésük. Követték ugyan a tudatukkal, hogy mi történik, a történő azonban mindig elől haladt, s ők csak jóval utána. Mintha lenne egy eddig ismeretlen, másik énjük. Az akarataik is előbb működött, s csak ezután mondták maguknak, hogy pontosan így akarták, éppen így. És ezt most mindketten világosan felfogták. Hogy van a különálló, egyesülésre jórészt képtelen testük és valami egészen más, ami tőlük függetlenül már egyesült. Ezt fogták föl mind a ketten.

Te, nekem ez tényleg fáj, tényleg nem kellemes, ismételtette a férfi, aki rémülten menekült volna e látvány elől, és közben tehetetlenül tapogatta a könnyű, kemény, hihetetlenül hajlékony és fürge testet, hogy legalább ebben az ismerősnek véltben találjon valamilyen kapaszkodót. Inkább add, add a számra, nyögte. Biztosan tényleg tönkretettelek. Bocsanat, nyögte kétségbeesetten. Kérlek, add már, könyörgök, meggyógyítom.

Gyöngyvért azonban nem lehetett immár leállítani. Mint aki nem érti, hogy mit akar a másik.

Vagy tán tényleg nem hallotta, mert a teste, amihez a hallás és a látás képessége tartozik, immár túl távol került tőle. Végül is most először történt olyasmi, amit ő akart, ő kezdeményezett vagy ő kívánt volna egy férfitől. Vagy a kollégium zuhanyozójában maradt az emlékezetével, és Irénke édes nyelvvel, éles kis fogaival hatolt bele önmagába és a férfiba. Ettől a nyelvecskétől, ha akarta, évekig fejedelemnének képzelte önmagát; áldozatos szolgálai nem keresik, nincs mit keresniük, tudják a kedvét. Ettől a tudattól nyílt el, egészen magasra emelkedett, szeméremajkával éppen csak érintette a

makk duzzadó koronáját, és közben a magasból hajolt vissza a férfi sötéten fénylő felsőtestéhez.

Azt adta vissza a férfinak, amit a lánytól kapott. Szemét a férfi szépsége töltötte el, egy olyan arányosság, amelyre az ölével is rátalált. Telve volt hangosan burjánzó dicséretekkel. Ajkával éppen csak elérte. Beszopta, letapogatta a nyelvvel az erős mellbimbóját. Így vett a faszából magának előleget. Ráharapott, húzta, kétszer, kicsit, gyorsan, amitől a kiszolgáltatót ember mégiscsak, ismét fölördített. És erőteljesebben lökött volna, amit ő nem engedett. Rugózott fölötte az elnyitott ölével, élvezte az önfejlődését. Háromnegyedes ütemet vezényelt neki, amiből humor és vidámság sugározott. Irénkétől vette át ezt a bátor és semmivel nem pótolható vidámságot is.

Ami szintén nem volt megszokott, soha, egyetlen férfival. Éppen csak érinthette a csiklóját a fasz konok feje, ez volt a második, éppen csak becsúsztatott a föltárurolt ölébe; ez lett a taktus zárata, a harmadik. Mert nem a fizikai terjedelmével, hanem a taktus egymástól élesen elválasztható ütéseiével és húzásaival töltötte föl önmagát. Aztán előlről, tulajdonképpen kegyetlenkedve, kíméletlenül, mindig újra. Olyanná lett, mint egy végrehajtó, aki élvezi, hogy a másiktól minden eszközét elveszi. Utólag vált érthetővé annak a bölcselme, hogy miért nem a szájába vette be.

Add ide, ismételte a férfi türelmetlenül, add már ide, mint aki tényleg szomjazik, bár semmi reménye, és ezt ő is tudja. Kérlek, a nyelvemmel, a számmal akarom, begyógyítom. Az is hajtotta, egy felettébb titkos, elháríthatatlan gondolat, mint valami enyhét ígérő látomás, hogy a saját spermájából visszavegyen a nőtől valamennyit. Ameddig még lehet, visszanyeljen belőle, a nyelvvel kotorja vissza az utolsó cseppeket.

Gyöngyvérnek azonban esze ágában sem volt engedelmeskedni. Valamiért biztos volt benne, hogy a férfi csupán ravaszkodik, kikerülné őt. Meg élvezte ezt az eladdig ismeretlen helyzetet. Uralkodik rajta. Hallani akarta, hogy a pináját akarja. Ki akarta kényszeríteni a szót belőle.

Mit akarsz annyira, mondd ki világosan, hogy mit.

Nem mondom ki, nyögte a férfi, eszemben nincs.

Akkor meg honnan tudjam, mit akarsz meggyógyítani.

Ne mondd, hogy nem érted.

Bárhogyan, kérem, mondjad olaszul, németül. S mint aki most aztán igazi bosszút áll, elmélyült hangon, szinte dühödten tette hozzá, ha egyszer neked úgyis mindegy.

Hirtelen dühének, amit erőszakosan kormányozó ölének taktustól eltérő mozdulataival is hangsúlyozott, az lehetett a magyarázata, hogy nem tudta igazán rávenni magát a nyelvtanulásra, belekapott a németbe, aztán ezzel párhuzamosan olaszórákat vett, de a tizedik leckénél mindig elakadt velük. Holott ezeknek a nyelveknek az ismerete nélkül énekesi pályára aligha léphetett. Ha nem tetszik valami, akkor engedj, válaszolta a férfi, aki semmit nem értett, és legszívesebben lelökte volna magáról. Ha ennyire mindegy, akkor keress rögtön egy másikat. Vagy lássuk, mire mész egyedül.

Az előbb nem engedted, hogy elmeséljem. Pedig ezt meséltem volna el.

Szívesebben nézem, mint hallgatom.

Erre nem válaszolt, mint aki megdermed. Őlük közömbös maradt a dulakodási vágyaikkal és a bosszús indulataikkal szemben. És még soha nem is gondolt rá, hogy férfiak szeme láttára nyúlhatna magához. Az ilyesmi a hétpecsétes titkok közé tartozik. Olyasmi sem történt meg vele, hogy szeretkezés közben beszéljen vagy beszéljenek hozzá bármiről. Most pedig itt állt előtte a váratlan felismerés, hogy hiszen órák óta, napok óta, nem tudja, mióta, hiszen észre sem vette, hogy közben beszélnek. Nem értette önmagát, nem értette a helyzetet, nem tudta, ki ez a másik, akivel minden ennyi-

re eltorzul és elváltozik. Ennyire mégsem lehet minden másmilyen. Kifejezetten taszítónak érezte. Vele együtt emelkedett meg, mint aki menekül, mert ugyanakkor minél jobban vissza akart volna hajolni rá. S közben ismét beszopta, óvatosan beharapta mellbimbójának megkeményedett hegyét, a szeméremajkát éppen csak végighúzta a makkján. Vigyázott, hogy a férfi lehetőleg semmit ne érezzen abból, miként futkározik a testében a sok felzaklató gondolat, hideg, meleg, izgalom a hátán, combjának izomzatában. Mégis olyan érzést keltett a férfiban, mint aki finoman, föltűnés nélkül búcsúzik. Miközben ennél élesebben és mélyebben nem hatolhatott volna föl. Ijedten belátta, nincs más eszköze. Utol akarta volna érni. Ne menjen el. Fájdalmat akart okozni. Többször, egymás után, egész testével, csípőjével, megemelt, görcsösen összerándított, óriási farizomzatával belerándult és belerándította önmagát. E rándulásokban több évtized szorongásai és félelmei sűrűsödtek volna össze, ha az erőszak élvezete nem oldja szét. A nő meg értette, pontosan: nagyon közel került ahhoz a pillanathoz, amikor az internátus napverte lépcsőin az apja után kiáltozott magában, ne hagyja egyedül, csak most ne. Éppen mert érezte, hogy nagyon fontos pillanat, a férfi erőszakos rángásait megint csak nem engedte magába. Pontosan érzékelte a megemésztetlen kínok csúcsait, a magasságokat, a tehetetlen vágyait. S mint aki a napfénytől átvilágított víz ismerős mélységéből rúgja föl magát, feszült testével a folyamfenék és a távoli felszín között ível át, saját képzei között talált hasonlatot arra, amit a férfiből érzékelt. Rugózásra kész terpeszével feszült meg fölötte, védte vele, otthont adott, és ernyőt nyitott, s amikor a férfi közeledett volna, akkor távolodott, ha ellenben a férfi vissza akarta vonni önmagát, akkor ráereszkedett valamennyire, tövig mégsem ült bele. Ágost a derekát ragadta két kezébe, hogy durván visszarántsa.

Ne akard, hogy erőszakoskodjak, sziszegte.

Ha nem mondd ki, akkor igazán ne számíts semmire.

Semmi jóra ne számítsak.

Ne, arra ne.

Kipróbálhatjuk, kinek nagyobb a hatalma a másikon.

Na, még csak az kellene.

A pillanatnak maradt egy töredéke, míg úgy tekintettek egymásra, mint az ellenfelek. Ebben a szempillantásban a nő volt az erősebb, ehhez nem férhetett kétség. Ami visszamenőleg és előre is sok mindent elárult. Ettől az érzettől sokféle látszat tört össze, a magasból zuhantak le, ám mindent könnyűvé tett az ájulás. Mégis birokra keltek, mint akik önmagukért küzdenek. Testükön áthatolt a föld bensejének lüktetése, reszketése, mely lassan megrázott házat, levegőt, válaszfalat, ablaküveget, ágyat, vibrált a bőrük felett, és csaknem fájdalmasan dobogott a dobhártyájukon. Mindketten szabadjára engedték az erőiket. A megbántottságukat, a magukra hagyottságukat, a sértettségüket, mindazt, ami négy nap alatt salakként gyűlt meg az izmaikban, és az idegszálaikat feszítette meg. Rászabadították az egymás iránti csodálatukra. Verekedéshez mégsem volt sok köze.

Falja föl, ha még teheti. Vadállatiságuk az élvezet új, felszabadító, ismeretlen rétegeit nyitotta meg. És közeledett feléjük egy óriási nyitott torok, mely pokolbéli hörgéseket lehelt, tátogott. Egyenletes, végeérhetetlen zakatolással és kitarító dohogással közeledett, messziről. Le fogja nyelni őket. Gyöngyvér jól ismerte a zajt, amit Agost nem ismerhetett.

Ebben a helyzetben mégis készületlenül érte. Mintha a világot beborító éjszaka legmélyéről mászna elő rettenetes fogsorával. Egy pokolbéli jel, amelyre eddig alig figyelt. Égi jel. Csúsztak, alámerültek egymásban a tagjaik. A nyelvükkel, a széttáru-

ajkukkal, a fogukkal és az ínyükkel araszoltak egymásban előre, s nem csak kerestek, megtalálták, bár nem tudták volna megmondani, mit.

Az Újlipótváros házait Budapest ostromának idején szerencsésen elkerülték a nagyobb légitámadások, alig érték igazi tűzérési telitalálatok, bár a heves utcai harcokban az erkélyekkel, loggiákkal és télikertekkel tagolt homlokzatok nem maradtak sértetlenek. A nagy fák lombjaitól árnyas lámpafényben most nem látszott a sok kis sérülés.

Szemzőné élvezte a sok ismerős nyári illatot, s akár láthatta volna úgy, mintha huszonöt évvel korábban menne. Meghittén világítottak ki az utcára az ablakok. Ilyen idő tájt ezeken az utcákon még nagy volt a forgalom. A nyitott kapuk körül sihederek ácsorogtak, párok sétáltak a Körút felé összefonódva, vagy éppen most tértek vissza hangoskodó gyermekekkel, rollerekkel, labdákkal, háromkerekű biciklikkel felszerelve a Margitszigetről. Gyöngyvér valamennyit tévedett, alig múlt még kilenc óra. A tizenötös villamos emberemlékezet óta egyetlen kocsival közlekedett a Váci út és a Szent István körút között, s az élénken sárga, felettébb kemény kerámiatáglák közé ágyazott sínpárokon mindig ugyanolyan hangosan zörgött és csörömpölt az erősen visszhangzó, sima és dísztelen házfalak között.

Az igazi, mélyen közelgő zaj azonban nem az elhaladó villamostól származott.

A század tízes éveiben épült magas Palatínus-házak súlyos tömbjeinek túlsó oldalán, valahonnan a Margit híd felől vontatóhajó közeledett, és a vízen szétterülő, a folyam kövel kibélelt ágyát is megreszketető éktelen lármája a mellékutcákon át beszivárgott a házak közé. Aki ebben a városnegyedben élt, hozzászokott a zajhoz, mely jött, átvonult, lassan elhalt a folyó felett.

Ebben a városnegyedben esténként sétára indultak az emberek, kimentek a folyóhoz vagy a Körútra kirakatot nézni. Szemzőné sem bánta, hogy a villamos az orra előtt ment el. Akár át a hídon Budára, végig a gesztenyéktől árnyas Margit rakparton és vissza a Lánchídon. Esténként ő is gyalog sétált át a közeli Szent István parkba, ahol a barátnőjének hozzá hasonlóan már a harmincas évek közepe óta nagy lakása volt. Csupán akkor szállt villamosra, amikor eső esett. Azokban az ősidőkben hetente egyszer jött össze Szapáry Mária hetedik emeleti lakásán a társaság, az ostrom után azonban mind gyakrabban, ötvenhét emlékezetes szilveszterétől kezdve pedig szinte minden áldott este, de legalább négyszer hetente. A házmester ugyan fenyegette őket az örökös hajnali morgolódásaival, miszerint a grófnő meg fogja neki bocsátani, de ő nem csinálja tovább ezt a hajnali kapunyitogatást, és be fogja jelteni a házkezelősnél, hogy nem csinálja. Mégis élvezték, hogy immár tényleg senki nem szólhat bele, a házmester sem. Vagy legalábbis a feljelentéseinek nem lenne sok foganatja, mert azoknak az időknél vége van, vagy talán vége lesz. A grófnő pedig egyáltalán nem bocsátotta meg neki a hajnali kellemetlenkedéseit. Alkalomadtán elég nyersen eligazította. Ide figyeljen, Varga, mondta, miközben a meglepett ember markába nyomott egy százforintost, már megmondtam magának, hogy két választása van. Udvariassan nyitja a kaput a vendégeimnek, és egyáltalán nem morog, vagy ad szépen nekem egy külön kulcsot, és akkor én nyitok. Amit a házmester nem kockáztatott meg, s nem föltétlenül azért, amivel megindokolta. Tényleg szigorúan tiltva volt, hogy kapukulcsot vagy akár liftkulcsot adjon a lakók kezébe. A tilalmat azért megszeghette volna. Inkább attól tartott, hogy elesik a morgásokkal kizsartolt külön húszasoktól és százasoktól.

(Folytatása következik.)